1854. EEN EN DERTIGSTE JAARGANG. **N°. 62.**

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag**. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60; buiten Assen franco per post *f* 1,75.

ZATURDAG 5 AUGUSTUS.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels 25 cent en voor elken regel meer 10 cent, behalve 35 cent zegelregt.

Bij deze Courant wordt een BIJBLAD gratis uitgegeven.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente Assen doen te weten, dat de *commissie* tot afneming van het *examen* ter toelating van *leerlingen* op het Gymnasium, ten dien einde zal vergaderen op maandag den 30 *Augustus eerstkomende*, des voormiddags te negen ure in het gebouw van het Gymnasium.

Zij die verlangen te worden toegelaten, worden uitgenoodigd zich vooraf aan te melden bij den rector Dr. *Noordewier*.

De vereischten zijn: bedrevenheid in het lezen, schrijven, rekenen, de gronden der Nederduitsche en Fransche talen en de beginselen der aardrijkskunde en geschiedenis, alsmede *in den regel* twaalfjarige ouderdom.

De cursus vangt aan in de *eerste dagen van September aanstaande.*

ASSEN, den 4 Augustus 1854.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
De Burgemeester, H. J. OOSTING.
De Secretaris, KIJMMELL.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

3 *Aug.*

Nopens de Spaansche historie is weinig nieuws te vermelden.

Espartero is op 29 j.l. te Madrid aangekomen en met zijne intrede zal eene nieuwe periode van het politiek staats- en straat-drama beginnen.

Hoe denkt hij over de Dynastie, over het oproer en over de hoofden daarvan?

Deze zegt: hij is voor alles monarchaal, trouw aan Isabella en constitutionneel. Gene verzekert: hij is thans, vergetende wat hij vroeger zeide en deed, republikein en vooral niet Isabella-achtig. Deze beweert: hij is het geheel eens met O'Donnell en diens militaire vrienden. Gene meent te weten, dat hij, het roer van staat in handen hebbende, een geheel ander oordeel zal uitbrengen. Op de straat is het thans rustig, maar alles staat onder de heerschappij van het volk. De barricades, die bolwerken des bloeds, hebben doorgangen voor voetgangers, paarden, muilezels en processien en zijn hier en daar met bloemen versierd. De processien nemen zelfs bij die barricades soms rust en zetten de gewijde vaten daarop! Ook zijn zij behangen met de portretten van Espartero, O'Donnell, Dulce enz. De gewapende menigte, die de barricades in bescherming neemt, zou 17,000 manschappen tellen.

De junta's regeren. Zij schorschten alle ambtenaren en deden de administratie-gebouwen sluiten!

Het volk zond eene deputatie aan Koningin Isabella, ten einde haar te verzoeken, om zich tusschen de menigte te begeven en de hulde daarvan te ontvangen. Zij zonden haar *bij* en *over* en *om* die barricades geleiden, om haar te overtuigen, dat men niets kwaads met haar in 't zin had. Maar die barricades waren toch opgerigt tegen hare Regering! 't Zou zijn, als of de schoolmeester een sterken jongen eens *om* den *stok* leidde, waarmede hij hem een oogenblik te voren kastijdde. Zulk eene wandeling deed wel geen zeer, maar was toch niet zoo bij uitstek amusant. Isabella voldeed dan ook niet aan dien wensch, en welligt te regt. Volgens sommige geruchten zou zij, in plaats van te verschijnen te midden van het souvereine volk, eene poging hebben gedaan om te ontvlugten, ten einde alzoo den zedelijken dwang te ontgaan, waaronder zij thans leeft en waardoor zij gedwongen kon worden verbindtenissen aan te gaan en beloften te doen, *tegen* haar *verstand* en *tegen* haar *hart*. Isabella heeft echter eene proclamatie uitgevaardigd, die door het volk goed werd opgenomen. Zij zegt daarin, dat zij evenveel vertrouwen stelt in de Natie als in Espartero, (was het niet beter geweest, dat zij gezegd had, *onbeperkt* vertrouwen te stellen in de Natie en *veel* in Espartero?) dat de cortes zullen bijeenkomen (welke, de nog niet ontbondene of nieuwe constitueerende?) enz. enz.

Ook Espartero sprak door het te Saragossa voorloopig opgerigt Bewind. Dat merkwaardig stuk luidt:

DE JUNTA VAN SARAGOSSA AAN HET VOLK.

„De junta van Saragossa verheft hare magtige stem, op dat zij bij de geheele natie weêrklank vinde.

„Centrum der nationale beweging, steunpilaar der vrijheid van het volk, grondslag waarop in al zijne majesteit het orakel des volks, de hertog der overwinning, zich verhief, is de junta een gemeenschappelijk middelpunt, waaraan zich hebben aangesloten Aragon, Valencia, Catalonië, Oud-Castilië, Navarra, Austurië en de Baskische provinciën, door tusschenkomst der afgevaardigden, die hunne goedkeuring hebben te kennen gegeven, en naar hunne provinciën zijn teruggekeerd met den standaard, die de junta hen heeft toevertrouwd.

„De junta begrijpt dat het haar heilige pligt is, een beroep op het land te doen, opdat de revolutie eene waarheid zij, opdat de hervorming zij, wat zij moet zijn, opdat de opstand slechts één geheel, slechts één denkbeeld, slechts één leger vorme.

„*De vrijheid is van oudsher en het despotisme is van gisteren*, heeft men in Frankrijk gezegd; met meer geest dan waarheid, met meer poëzij dan waarheid. Wat Spanje betreft, nooit heeft het vrijheid gehad, die niet door het despotisme is aangerand, verrast, en vernietigd... (hier volgt eene opsomming van de sedert de middeleeuwen door de vrijheid in Spanje geledene nederlagen.)...

„Eindelijk kwam de zege der vrijheid, eene zege, die, naar het scheen, vast en zeker was; te gelijker tijd, als hadde de Voorzienigheid het zoo beschikt, zag men de vrijheid en de troon van Isabella verrijzen, opdat zij tweelingen zouden zijn, opdat zij elkander zouden beminnen als broeder en zuster, en nogtans hebben wij wederom ditmaal die kostbare gave, de hoop onzer eeuw, niet kunnen bewaren.

„Vroeger had men de vrijheid gedood, nu is men nog verder gegaan: men heeft haar onteerd, opdat zij zich als eene verstootene en diep gevallene zou voordoen, om haar in de publieke opinie te verlagen, om haar te beletten ooit weder te herleven. — Als Jezus Christus met eenige lompen bedekt, aan het volk vertoond, heeft men gezegd: *daar is zij*, en de verachtelijke beschimpingen harer sterfelijke vijanden hebben hare uitputting en zwakheid doen bespotten.

„En nogtans, o Spanjaarden! heeft zich de hemel, de bakermat der vrijheid, voor deze verklaard, en heden vieren wij hare hemelvaart! Laat ons trachten, niet om haar eene kortstondige overwinning te verschaffen, maar haar in de aderen des lands in te enten; laten wij ons niet de zege van personen, maar die der beginselen verschaffen, niet de verlossing van onderdrukking, maar een duurzaam werk; niet den dag der wraak, maar een voortdurend geluk, niet een politiek stelsel, maar de juiste voorwaarden van ons bestaan. Laat ons alle vooroordeelen afleggen, als ook de haat der partijschappen en de nietige belangen van personen; laat ons maken, dat één deel van Spanje de vrijheid toejuicht en dat de andere helft haar kent... maar het is van belang, onze gedachte nader te verklaren, want de vrijheid kan niet bestaan zonder openhartigheid... wij zullen dus ons hoofddenkbeeld duidelijk maken en de gronden van onzen opstand blootleggen.

„De gouvernements-junta te Barcelona stelt als algemeen programma de natie voor:

„Een bestuur, gegrond op de verantwoordelijkheid, de zedelijkheid en op de met de eer en de behoeften des lands bestaanbare bezuinigingen:

„Eene nieuwe zeer liberale constitutie, bewerkt met het oog op de resultaten der vorige constitutien:

„Een zamenstelsel van organieke wetten op de verkiezingen en bemoeijingen der cortes, op de provinciale afgevaardigden, op de pers, zonder voorafgaande censuur; op het regt van petitie; op het openbaar onderwijs en de gestelde magt; op de oprigting der nationale garde, als integrerend deel der staatkundige organisatie:

„Eene wet op de persoonlijke en individueele veiligheid; het geven van ambten aan hen, die ze verdienen, en niet aan begunstigden; de geregelde bevordering in posten en ambten, en eindelijk de onbepaalde vooruitgang, te weeg gebragt doordien de publieke opinie zich vrijelijk mag doen hooren.

„Dit programma moet eene waarheid worden, en zoolang het niet bevestigd is, moet het volk trouw waken en zijne stelling niet verlaten.

„Sarragossa is het hoofdkwartier van het vrijheidsleger; de oude koningrijken, Aragon, Catalonie, Valencia, Oud-Castilie, Navarra, Asturie en de Baskische provincien, van oudsher aan hunne vrijheden gewend, zullen zich niet van het geheel, dat zij gevormd hebben, afzonderen; zij zullen zich niet tevreden stellen met eene onvolkomene en dus tijdelijke hervorming. Zij zullen de wapenen niet afleggen, voor de opstand blijvende gevolgen heeft.

„Bij besluit der junta, en in overeenstemming met de talrijke afgevaardigden, die zij gehoord heeft, zal het hoofd van dezen kruistogt zijn Zijne Excellentie, de Hertog der overwinning, (dat is Espartero); hij zal de degen der revolutie zijn!

SARRAGOSSA, 24 Julij 1854,

(Geteekend:) De Vice-President *Juan Bruit*, *B. Fernandez*; *A. Bernardim*, *M. Galve*, *J. Massaro*, *M. Lanala*, *F. Sagristan*, *A. Padules*, *J. Laguna*, *G. Borrao*, Secretaris."

't Zal ook hier wel zijn: „veel beloven en weinig geven, doet de goede gemeente in vreugde leven."

Nopens den aard van het oproer zijn de berigten zeer uiteenloopend. Dat de Koningin onder 's volks vrijgeleide bij de barricades werd verzocht, geldt bij sommigen voor een sterk sprekend bewijs van den eerbied der Spanjaarden voor de Monarchie en voor de persoon der Koningin, maar ook het dolste radicalismus verhief zijne stem op de getimmerten des bloeds, en predikte zijne verderfelijke leer te midden van het geweld.

Het sprak van het *snoode kapitaal*, van het *exploiteeren van de arbeidende klasse en van de bestraffingen* van de *verderfelijke weelde* en van het *misbruik van het eigendoms-regt.*

Te Barcolona heeft het werkvolk, zoo 't meende een maatregel genomen, tot *eigen welzijn*, door in sommige fabrijken de machines even te verbrijzelen of althans stil te laten staan, wijl daardoor vele handen zonder werk waren geraakt.

Het is inderdaad te wenschen, dat die stem worde gesmoord, door een verstandig bestuur!

Een berigt meldt echter, dat de Regering, ten believe der werklieden, het gebruik van machines heeft verboden. Zoo het waar is, dan is het een noodlottige maatregel, en zal spoedig wrange vruchten opleveren in het vermeerderen der armoede

Hoe is in 't Oosten?

De Czaar heeft bevel gegeven, dat de Turken weder over den Donau moeten worden gedrongen, het koste wat het wilde — zoo vertelt deze dépêche.

De Russen haasten zich om weder over de Pruth te komen en de Turken volgen hen, met geen gemeenschappelijke gevoelens op de hielen — zoo meldde een andere dépêche.

Wat is waarheid?

Wij gelooven geen een van beiden geheel, maar van de laatste toch meer dan van de eerste.

Als men maar wacht, komt alles tot zekerheid. Zoo is het ook, aangaande de bloedige bataille, die op 23 Julij zou zijn geleverd, en waar de Russen eene gevoelige nederlaag hadden ondergaan. Men weet nu, tamelijk zeker, dat er op dien dag in 't geheel geene bataille plaats had!

En men make zich ook niet te boos over al die leugenachtige dépêches. Immers, wat is er geschreven, over de arrestatie van den Duitscher, die buiten Amsterdam, zulk een vreesselijken moord pleegde? Dan was hij hier, dan daar gearresteerd; de *Amsterdamsche Courant*, die een politie-bureau in den buurt heeft, liet hem gevankelijk binnen de Hoofdstad brengen, toen hij op zee zwabbelde of reeds te Londen was. Men weet soms niet, als er iets gewigtigs in 's buurmans huis geschiedt, hoe het zich eigenlijk toedroeg, en hoe zou men dan zoo heel spoedig naar waarheid kennen wat er aan den Donau voorvalt!

Nopens de Oostzee vloot ontvangt men de tijding, dat zij op haren togt van Kroonstad naar de Aland-eilanden, haast geen weg wist te vinden te midden van klippen en ondiepten. Onderscheidene schepen geraakten aan den grond, doch ook weer vlot. De Franschen roemen zeer de hulp, die zij op den togt hadden van de Engelschen; te roemen dat zou toch ook wel voegen van vrienden, die tot hetzelfde doel op reis gaan. De anti-Russsisch gezinden zouden liever gehoord hebben, dat de geallieërden elkander trouw en met goed succes bijstonden in het *beschieten* en *vernielen* van Kroonstad of Sebastopol.

Men zegt dat Maarschalk St. Arnaud gaarne weer naar huis zou terugkeeren. Hij zou boos zijn, omdat men hem te weinig versterking zond. Hoogstwaarschijnlijk een Oostersch koffijpraatje, trouwens — geen versterking zenden! En men doet in Frankrijk en in Engeland niets anders dan *inschepen.*

Uit Constantinopel verneemt men niets belangrijks. Er zou eene nieuwe ligting plaats hebben.

In Griekenland blijft de staat van zaken, volgens het getuigenis der Engelsche en Fransche gezanten, zeer *voldoende.*

Maurocordato had te Athene een gesprek met Koning Otto, dat *vier* uur aanhield. Lang genoeg als men weinig te *bevelen* heeft.

Overigens twist men thans in Griekenland druk over de vraag: *wie heeft schuld aan den opstand?* Een domme twist voor het volk dat betaalt en lijdt.

De Duitsche diplomatie trekt weer een ander gezigt. Oostenrijk zou meer donker zien tegen den Czaar en Pruissen zoo goed als alleen staan. Laatstgenoemd rijk zou nu weder geen plan hebben om zijn leger te mobiliseren, omdat het oorlog wil noch tegen het Noorden noch tegen het Westen. Het wil het Europeesch evenwigt bewaren (dat willen immers allen!) en daar men nu Rusland te veel tracht te verzwakken, zou het zijn zwaard wel eens in de Noordelijke schaal kunnen werpen.

Ten slotte: Engeland en Frankrijk hebben op het allerlaatste antwoord van Rusland, eene allerlaatste weigering gegeven, en Oostenrijk zal nu een allerlaatste antwoord aan den Czaar opstellen, 't welk vooraf de allerlaatste goedkeuring van het Westen moet erlangen, terwijl Pruissen dan voor 't allerlaatst zal worden gevraagd of het er ook aanmerkingen op heeft, en de Bondsvergadering daarin voor 't allerlaatst haar oog zal slaan.

Men ziet — de zaken staan op het punt van — niet geschikt te worden.

4 *Aug.*

Uit Spanje veel berigten.

De officiële Madridsche courant van 27 en 28 Julij krioelt van documenten, decreten, proclamatiën, circulaires enz. enz.

Hier is het een bevel tot arrestatie. Zulk een stuk werd er uitgevaardigd tegen San Luis, ex-president van het kabinet, en tegen Quinto, ex-gouverneur van Madrid. Dáár leest men eene verbanning buiten 's lands. Hier roept een decreet vroeger verbannenen terug. Dáár verleent een besluit aan alle vreemde bladen toegang en vrije passage over de grenzen.

De revolutie vertoont zich dus in Spanje met al haar toebehooren.

Isabella heeft eindelijk haar volk toegesproken op deze wijze:

„SPANJAARDEN!

„Eene reeks betreurenswaardige dwalingen heeft mij van u kunnen scheiden en dwaas wantrouwen doen ontstaan tusschen het volk en den troon. Men heeft mijn hart belasterd door te vermoeden, dat het bezield werd door gevoelens, strijdig met het welzijn en de vrijheid van hen, die ik als mijne kinderen beschouw; maar, nu de waarheid uwe Koningin ter ooren is gekomen, hoop ik, dat de liefde en het vertrouwen weder in uw binnenste zullen herleven.

„De opofferingen van het Spaansche volk ter handhaving van zijne vrijheden en mijne regten stellen mij ten pligt, nooit de beginselen te vergeten, die ik vertegenwoordigd heb, de eenigen, die ik kan vertegenwoordigen, de beginselen der vrijheid, zonder welke geene natie dien naam waardig is.

„Een nieuw tijdperk, gegrond op de vereeniging van Volk en Vorst, zal zelfs de geringste sporen doen verdwijnen der treurige gebeurtenissen, die ik het eerst uit onze jaarboeken wil uitwisschen.

„Tot in het diepst mijner ziel betreur ik de ongelukken, die hebben plaats gehad, en mijn onvermoeid streven zal zijn, ze te doen vergeten.

„Zonder terughoudendheid vertrouw ik op de regtschapenheid der natie; de gevoelens der dapperen zijn immers verheven.

„Dat niets in het vervolg de overeenstemming store, waarin ik met mijn volk wensch te leven. Ik ben tot elke opoffering voor het algemeen welzijn des lands bereid; ik verlang, dat het wederom zijn wil doet kennen bij monde van zijne wettige vertegenwoordigers, en ik neem en bied van dit oogenblik alle waarborgen aan, die 's lands regten en mijn troon kunnen bevestigen.

„De eer van den troon is de uwe, Spanjaarden; mijne waardigheid van Koningin, van vrouw en van moeder is de waardigheid der Natie, die eens mijn naam tot het teeken der vrijheid maakte. Ik vrees dus niet, mij aan u te vertrouwen; ik vrees niet, mijn persoon en die mijner dochter in uwe magt te plaatsen. Ik vrees niet, mijn lot aan uwe regtschapenheid te vertrouwen, omdat ik vast geloof, u zoodoende uw eigen geluk en het heil des Vaderlands in handen te geven.

„De benoeming van den dapperen Hertog der Overwinning tot president van den ministerraad en mijne volkomene overeenstemming met zijne denkbeelden, wier doel is het geluk van allen, zullen de zekerste waarborgen zijn voor de vervulling uwer edele wenschen.

„Spanjaarden, gij kunt het geluk en den roem uwer Koningin bewerken, door aan te nemen, wat zij u met geheel haar moederhart voorbereidt. De regtschapenheid van hem, die mijn raad zal besturen, de ijverige Vaderlandsliefde, die hij bij elke gelegenheid betoond heeft, zullen zijne gevoelens in overeenstemming brengen met de mijne.

„Gedaan ten paleize, 26 Julij 1854.

„IK DE KONINGIN.

„De Minister van Oorlog ad interim, SAN MIGUEL."

Dat mag eene veroordeeling van vroegere politiek en van vroegere personen heeten!

Maar of de Vorstin zelve daardoor ook winnen zal in de achting van het beste gedeelte des volks? Het gejuich op de barricades beteekent al zeer weinig. Als alles tot zijn normalen toestand is teruggekeerd, en toorn en blijdschap plaats maken voor kalm overleg en koele berekening, dan is de stemming en het oordeel dikwijls geheel anders!

Zal over eene maand de proclamatie van Espartero en die van Koningin Isabella nog in alles waarheid zijn?

Wij voorspellen: *neen!*

De Koningin zou op 27 Julij revue gehouden, en des avonds te 10 uur een wandelrid door de straten der hoofdstad gemaakt hebben, ten einde dáár de hulde des volks te ontvangen. Alles was daartoe gereed, maar er kwam contra-order. Men zegt, dat Isabella wil wachten, om met Espartero, die op 29 werd verwacht en ook kwam, zich aan het volk te vertoonen. Zou zij dan geruster zijn?

Vreemd is het bij dit alles, dat men van 29 Julij tot 2 Augustus uit Madrid geene andere tijdingen heeft dan deze: „Espartero is benoemd tot kabinets-president, O'Donnell tot Maarschalk en Minister van Oorlog en San Miguel mede tot Maarschalk."

Gedurende al dat tumult hoorde men geen woord van den Koning. Nu echter noemde men zijn naam en die verbond zich aan eene daad van hulpvaardigheid. Volgens een berigt, in de Madridsche courant, gaven Z. M. en H.D. Gemalin 30,000 realen voor de gekwetsten op de barricades.

De Oostersche kwestie beleeft weder eenige vredelievende dagen. De Russen — zoo zegt men — ontruimen de Donauvorstendommen! Anderen beweren, dat zij terugtrekken achter de Sereth. Terwijl zij zoo retireren, krijgt de diplomatie moed en zet haar vredes-web weer op 't getouw. Zie hier, hoe *zij* de zaken nu schikt:

1. Rusland ontruimt de Vorstendommen en wel *cito!*
2. Het beschermheerschap over die Landen wordt voortaan uitgeoefend door Engeland, Frankrijk, Oostenrijk, Pruissen, Turkije en — Rusland! Oostenrijk alleen heeft de uitvoerende Magt.
3. Straksgenoemde Mogendheden, behalve Turkije, worden de hooge patroons van alle niet-Muzelmannen in Turkije.
4. De vaart op den Donau is vrij. De Zwarte zee wordt een *porto franco.*
5. De oorlogs-kosten worden vergoed.

Op die grondslagen zijn Engeland en Frankrijk genegen tot vrede. Oostenrijk ook en gaarne. Pruissen zou zich wel het onverschilligste toonen. En Turkije en Rusland? Het eerste zou gewis wel willen zeggen: *ik niet!* maar 't zal niet *durven*, en het tweede roept zeer zeker: *gewezen van de hand!*

Wat de vrienden des vredes nog meer versterkt in hunne hoop, is de terugkomst van Prins Napoleon in Frankrijk, zoo men zegt, op verlangen des Keizers. Eerst over eene maand zou hij naar Turkije terugkeeren. Ook de werkeloosheid der geällieerden, die steeds op eenigen afstand van den Donau blijven, wettigt, althans eenigzins, het vermoeden, dat men de vijandelijkheden thans niet doldriftig *zoekt.*

En toch is er eene belangrijke oorlogs-tijding, namelijk, de inneming van Bomarsund. Op 29 Julij j.l. zou het berigt daarvan te Stokholm zijn aangebragt.

Bijzonderheden nopens dat feit ontbreken geheel. Alleen zegt men, dat de verovering aan weerszijden veel bloeds heeft gekost.

Ook verzekert men, dat de rust aan den Donau niet zal gevonden worden in de Krim — dat de geällieerden aldaar eene aanzienlijke magt bijeentrekken, en er een versterkt punt innemen, en dan een aanval wagen zullen op Sebastopol — in 't *voorjaar!*

Te Weenen verhaalde men, dat Oostenrijk in der daad zou besluiten tot eene bezetting der Donau-Vorstendommen, onder voorwaarde dat ook de Turken die geheel ontruimden!

Onnoemelijk is de schade, door den Oosterschen oorlog te weeg gebragt, en vooral de Russische kusten worden zeer geteisterd. Een Duitsch blad, dat zich vooral verlustigde in de brommende grootspraak der Engelschen, toen zij naar de Oostzee vertrokken, geeft nu eene schildering van de ellende die in Rusland heerscht.

„Alle genoegens des levens — zegt het — zijn daar verdwenen door de ijzeren hand van Mars. In eén omtrek van 200 à 300 wersten rooken twintig à dertig landeigenaren aan ééne sigaar, en in plaats van met messen en vorken eten zij met de handen. Wat naar ijzer en staal lijkt, is in beslag genomen voor de volks-wapening. 't Is eene aardige overdrijving, maar de wezenlijkheid is inderdaad akelig."

Over den *coup d'état* in Denemarken, waartoe vooral in dezen tijd nog al moed behoorde, hoort men weinig spreken.

Mazzini, die aan Italie zoo veel kwaads berokkende, heeft aan Parma mede eene groote ondienst bewezen. Het geschrift, 't welk hij dezer dagen van de pers liet gaan en waarin hij riep, „'t is tijd om de handen aan 't werk te slaan," deed effect. De Parmeezen deden, zoo als de chef der Europesche republiek zeide: zij sloegen de handen aan 't werk, dat is: zij werden oproerig. En 't gevolg daarvan was? Dat de oproerigen werden gekortwiekt en Parma een sterker Oostenrijksch garnizoen ontving! Men verzekert, dat op meer Italiaansche plaatsen een oproer zou zijn uitgebroken, als dat te Parma had gezegevierd.

Waarom of toch Mazzini, die altijd aanhitst tot vechten, zelf geen snaphaan aangrijpt? Hij denkt welligt: „met de pen kan ik meer doen," en dat is waar, want hij schrijft met bloed.

Een der moordenaars van Rossi is te Rome ter dood gebragt. Een ander hoofd-medepligtige hing zich op in de gevangenis. Gene op 't schavot gekomen riep: *leve de Republiek!*" De Paus had geweigerd hem genade te schenken.

Een dagblad van Kopenhagen bevat het berigt, dat de regering een reglement heeft uitgevaardigd, waarin met de grootste naauwkeurigheid de pligten van bedienden jegens hunne meesters en omgekeerd worden uiteengezet. Het zonderlingste punt in dit reglement is, dat daarbij aan de meesters wordt toegestaan hunne jonge loontrekkende bedienden, met de zoogenaamde *haustugt* te straffen, d. i. te ranselen. Dit regt mogen zij uitoefenen op mannelijke dienstboden onder de 18 en op vrouwelijken onder de 16 jaren.

Dezelfde maatregel bestaat in Zweden, doch zonder onderscheid van ouderdom.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Men wil, dat de Eerste Kamer tegen den 15den Augustus e.k. zal worden bijeengeroepen. Er bestaat dan ook eenige kans, dat omstreeks dien tijd het reglement op het beleid der regering in Neerlandsch-Indie zal zijn aangenomen. De Tweede Kamer zou na de behandeling daarvan en van eenige wetten van ondergeschikt belang uiteengaan, het ontwerp tot wijziging van het tarief op den in-, uit- en doorvoer onafgedaan laten.

— Den 16 dezer is Z. M. de Koning van het Loo naar de residentie teruggekeerd, om aldaar eenige dagen te verblijven.

— Men meldt uit Nijverdal, (Overijssel) 21 Julij. De koninklijke stoomweef-fabriek der heeren *G.* en *H. Salomonson* is thans in volle werking. Op 360 stuks weefgetouwen worden door 180 á 200 werklieden p. m. 2000 stukken kalikots per week vervaardigd. Onder deze getouwen is er een, waarop in 5 uren tijds een stuk kan worden afgewerkt. Een gedeelte der fabriek, tot heden voor magazijn gebezigd, zal ook voor weverij worden ingerigt, waardoor eene ruimte voor nog 100 weefstoelen wordt verkregen; een nieuwe aanbouw voor magazijnen enz. is ten gevolge daarvan te wachten. De gasfabriek is hare voltooijing nabij, men rekent dat de gasverlichting reeds met den herfst zal kunnen aanvangen.

— Bij de Tweede Kamer der Staten Generaal zijn in de zittingen van 1, 2 en 3 dezer de beraadslagingen over het wets-ontwerp tot vaststelling van het beleid der Regering van Neerl. Indie voortgezet en tot art. 104 gebragt.

— De Regering heeft geantwoord op het voorloopig verslag over het wetsontwerp tot het brengen van wijzigingen in de wetgeving, betrekkelijk de regten van in- uit- en doorvoer; toegevende aan de bezwaren, die binnen en buiten de Kamer waren gerezen tegen de vermindering van het uitvoerregt der *lompen*, heeft zij het ontwerp op dit punt geheel veranderd in den geest, die algemeen gewenscht en billijk schijnt.

— In de zitting der Provinciale Staten van Zuid-Holland van 2 dezer zijn de beraadslagingen ten einde gebragt over een voorstel van Ged. Staten tot aanmoediging der inenting van de longziekte op runderen. Dat voorstel is ten slotte aangenomen.

— De berigten van de Haringvloot luiden voortdurend ongunstig.

— In de gemeente Zwollerkerspel heeft de longziekte geheel opgehouden.

Leiden, 1 Augustus. Wij vernemen dat Z. K. H. de prins van Oranje tegen de helft dezer maand met zijnen gouverneur, de heer luit.-kol. jhr. *E. A. O. de Casembroot*, buitengewoon adjudant van Z. M. den Koning, het voor Z. K. H. te dien einde van wege Z. M. aangekochte huis op Rapenburg zal komen betrekken, ten einde zijne voorbereidende studien tot de akademische lessen aan te vangen.

Schoonhoven, 31 Julij. Heden is verzonden aan de Synodale vergadering het protest naar aanleiding van het beroep van Ds. *Meyboom*, als predikant bij de Ned. hervormde gemeente te Amsterdam. Het was door honderd vier en tachtig mans ledematen onderteekend. (*Ned.*)

's Hertogenbosch, 31 Julij. Nadat de poging van den voorzitter, om ll. zaturdag eene voltallige vergadering der Provinciale Staten te houden, vruchteloos was gebleven (er waren slechts 13 leden opgekomen), had hij de vergadering bepaald op heden middag te 12 ure, doch ook te vergeefs; slechts 32 leden hadden aan de speciale en dringende uitnoodiging van den voorzitter voldaan; er ontbrak alzoo één lid om wettig te kunnen handelen. Geen van de zeven leden, die ll. vrijdag *weggeloopen* zijn, waren ter vergadering aanwezig, ofschoon de heeren *Brouwer* en *Korteweg* in de stad waren. De commissaris des Konings gaf zijn leedwezen te kennen over de houding, door de absentie van zoo vele leden aangenomen, en gebruik makende van de bevoegdheid, hem door het reglement van orde gegeven bepaalde hij, dat de eerst volgende vergadering zal gehouden worden op vrijdag den 11den Augustus. Het is meer dan waarschijnlijk, dat alsdan de Tweede Kamer reeds een besluit zal genomen hebben op het wets-ontwerp, betrekkelijk de te verleenen subsidie voor de daarstelling van het uitwateringskanaal van Grave naar de Amer, zoodat er geen sprake meer zal kunnen zijn van het indienen van een adres aan die Kamer, om de aanneming van dat wets-ontwerp te verzoeken, zoodat door de onregtmatige en wederregtelijke handelwijze van eenige leden veroorzaakt zal zijn, dat een wettig genomen besluit der Staten, dat tot staat van wijze was gebragt, onuitgevoerd zal blijven. Immers bij dat besluit was de indiening van het adres bevolen; de daartoe benoemde commissie had het ontwerp ter tafel gebragt, en eerst toen een amendement op dat ontwerp was gevallen eerst alzoo nadat het ontwerp in discussie was gebragt, en op het oogenblik, dat de eindstemming zou plaats hebben, verlieten de 7 bedoelde leden de vergadering en maakte door hunne verwijdering, alle verdere handeling onmogelijk. Zonderling schouwspel! (*N. R. C.*)

Amsterdam, 1 Aug. Wij vernemen, dat met de instructie der zaak van de misdaad aan den Ringdijk, belast is de heer Mr. A. *van Eyk Bijleveld*, lid van de arrondissements-regtbank alhier, en dat de uit Londen herwaarts gevoerde gevangene erkend heeft *Johann Heinrich Kemper* te zijn, zonder evenwel zijne schuld aan de misdaad te erkennen. (*H.*)

— De dader van den vreesselijken moord in de Ringlaan, is hier heden middag per trein van 12 ure 44 min., onder sterk geleide aangekomen, en in een gesloten rijtuig langs de Buitensingel naar de cellulaire gevangenis vervoerd. Verder vernemen wij dienaangaande, van eene wel onderrigte zijde, het volgende: Bij zijn verblijf aan den Helder gaf hij op *de Haas* te heeten en verzocht den kastelein van het logement, hem naar de stoomboot te brengen. Toen zij daar waren gekomen en de boot op het punt stond van te vertrekken, zeide de beschuldigde tot den kastelein, dat hij vergeten had zijn neef *de Haas*, een bezoek te brengen, die in de infirmerie ziek lag met verzoek hem zulks te zeggen. De besch. dacht hierdoor waarschijnlijk de verdenking van zich af te keeren, daar de kastelein toch geen gevolg aan zijn verzoek zou geven. Deze ging echter wel naar de infirmerie, doch er was geen persoon te vinden, die den opgegeven naam voerde. De kastelein, die wist dat de besch. zijn pyakker te Nieuwe Diep had verkocht, kreeg eenige achterdocht, toen hij het berigt van den moord alhier vernam en maakte de policie van zijne woonplaats met het voorgevallene bekend. Het gelukte deze den pyakker te vinden, dien zij naar de policie alhier opzond. Toen deze den knecht van *Prikwinkel* had gevraagd of er geen bijzondere kenteekenen aan den door hem vergeten jas bestonden, antwoordde hij ontkennend. In hetzelfde oogenblik herinnerde hij zich echter, dat, toen hij voor eenigen tijd in het land werkte, een knoop van zijn broek was gevallen, dien hij in den borstzak van den pyakker gestoken had; misschien was deze er nog wel in. Men vond den knoop werkelijk en bij vergelijking bleek het dezelfde te zijn, die van de broek afgevallen was. Ook paste de jas volkomen aan den bestolen persoon. Overigens moet de misdaad van omstandigheden vergezeld of gevolgd zijn, die een dagblad niet kan mededeelen, en die blijk geven van de hoogst verdierlijkte natuur des beschuldigden. Hieruit meenen wij dus te mogen afleiden, dat de behandeling der debatten zoo al niet geheel, dan toch gedeeltelijk met gesloten deuren zal plaats hebben. *N. R. C.*

Groningen, 3 Aug. Te Beerta heeft een schaap van den heer *L. H. Veltman*, dat in Januarij l.l. twee lammeren wierp, voor eenige dagen, juist vijfentwintig weken later, op nieuw twee lammeren ter wereld gebragt, die voldragen en gezond zijn; 't geen misschien nog niet dikwijls met schapen heeft plaats gehad. *Gron. Ct.*

— Vrijdag en gisteren is alhier aangevoerd ongeveer 1100 last koolzaad, over 't geheel van goede kwaliteit en naar deugd verkocht van *f* 11 05 tot *f* 12,10. De opbrengst is van 38 tot 40 mud per bunder. Al de overige veldgewassen geven mede een best beschot. *Prov. Gr. Ct.*

Veendam, 1 Augustus. Op de heden alhier gehouden zomer- paarden- en beestenmarkt, was betrekkelijk een aanzienlijk getal runderen aangebragt, de handel was flaauw en de prijzen merkelijk lager; varkens gingen tegen goede prijzen vlug van de hand; in paarden is weinig gedaan. *V. C.*

Dedemsvaart, 1 Aug. Gedurende de afgeloopen maand zijn van dit kanaal beneden sluis 6, afgevaren: 654 schepen, die aan afvaartsgelden hebben opgeleverd de som van *f* 4642,82, makende met de vorige maanden van dit jaar 4125 vaartuigen, eene totale opbrengst van *f* 29850.52, waaronder niet begrepen zijn de ontvangsten aan de bovensluizen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Te Parijs is het groote nieuws van den dag de uitspraak in zake Montalembert na afloop van het onderzoek. De graaf is buiten vervolging gesteld, en hiermede is eene zaak geëindigd, die eenige maanden geleden, geheel Frankrijk niet alleen, maar geheel Europa in de grootste spanning bragt. Men verneemt evenwel, dat het arrest luidt, dat de zaak *voor het oogenblik* tot geene vervolging aanleiding geeft.

— De *Moniteur* bevestigt op nieuw de daling der tarwe en rogge op de Fransche markten.

— Een landbouwer te Chappelle Gonthier heeft van een enkelen graankorrel 92 halmen geoogst, die te zamen 8000 korrels opleverden.

— Men heeft de berekening gemaakt, dat te Parijs tijdens de heerschende warmte meer dan 50,000 waaijers zijn verkocht tegen den prijs van 20 centimes het stuk. De actien op ijskelders zijn 50 pCt. gestegen. Dagelijks toch worden 300,000 kilogram ijs in Parijs verbruikt.

ENGELAND.

In den avond van 1 dezer is in het Hoogerhuis behandeld het voorstel van lord *Dudley Stuart*, strekkende, dat de betaling der Russisch-Hollandsche schuld zou worden geschorst. Na eenige beraadslaging is dit voorstel met 57 tegen 5 stemmen *verworpen*. De minister *Molesworth* geeft verklaard, dat men door den oorlog niet werd ontheven van de verpligting tot betaling van het overige der schuld, dat Rusland wel de Weener tractaten heeft geschonden, doch niet afgeweken was van zijne verpligtingen met betrekking tot de onderwerpelijke financiële aangelegenheid.

— Sedert eenigen tijd is er sprake van de oprigting van een kolossaal gedenkteeken voor Shakespeare. Dit gedenkteeken zal bestaan in een gegoten ijzeren standbeeld van dien grooten tooneeldichter, honderd voet hoog, van binnen hol en verdeeld in drie verdiepingen, waarvan ieder eene zaal zal vormen van 15 voet hoogte bij 80 voet in omtrek. Deze drie zalen zullen versierd worden met bas- reliefs, voorstellende tooneelen uit Shakespeares werken. In de zaal der eerste verdieping zullen voorts een standbeeld voor koningin *Victoria* en een voor prins *Albert* worden geplaatst. Een wenteltrap zal naar de drie verdiepingen geleiden. In de hoogste verdieping, in het hoofd van het beeld, zal men, door de oogopeningen heen, die geëvenredigd naar het overige van het beeld, twee voet breed zullen zijn, met een blik geheel Londen kunnen overzien, en welk punt een der heerlijkste panoramas moet opleveren. Het inwendige van het beeld zal verlicht worden door de kruin van het hoofd, die van kristal zal zijn, en door een groot aantal openingen, aangebragt tusschen de plooijen van de draperiën en die alleen van binnen zigtbaar zullen zijn. Het voetstuk van dat grootsche werk zal van steen en voorzien zijn van gegoten ijzeren deuren, door welke de toegang tot in het beeld zal worden verleend. Tot plaats waar het zal staan is gekozen Primerose-Hill, eene hoogte die de stad Londen bestrijkt. Het voornemen bestaat ook, om in de zalen der tweede en derde verdieping eene verzameling van borstbeelden van dichters en schrijvers te plaatsen, waardig naast Shakespeare te worden gesteld. Het plan van dit gedenkteeken, dat een tegenhanger zal worden van de *Bavaria* op het St. Theresia-plein te Munchen, is ontworpen door den heer *Chardigni*, een nog jeugdig beeldhouwer.

— Het berigt als zoude dezer dagen een legerkorps van 6000 man onder bevel van generaal Cathcart naar de Oostzee gezonden worden, berust volgens den *Observer* op eene dwaling.

— Den 1 Aug. zou de anti-rook bill van lord Palmerston in werking treden. Deze wet legt aan alle stoombooten op den Theems, en aan alle fabrieken in de hoofdstad de verpligting op hare schoorsteenen van eenen toestel tot zelf-vertering van den rook te voorzien. De Londensche burgerij zag dien dag dus met spanning tegemoet: velen verwachten niet minder dan een Napelschen hemel en een verkwikkenden zonneschijn. Die dag zal echter tevens voor de inwoners van Londen iets onaangenaams hebben, daar zij welligt geen brood bij hun ontbijt zullen bekomen, want de bakkers vinden de bill onverdragelijk; zij hebben eene meester-bakkers-rook-bescherming-associatie gevormd en besloten liever niet te bakken dan de straf te betalen, op het rooken hunner schoorsteenen gesteld.

— Voor eenigen tijd is te Exeter een kleermaker gestorven, genaamd *Brunskill*, die van niets begonnen was, en aan zijne drie kinderen een vermogen van 200.000 pd. st. of *f* 2.400.000 heeft nagelaten. Gedurende de 7 eerste jaren, dat hij zijn handwerk uitoefende, pleegde hij dagelijks, des zondags niet uitgezonderd, 17 uren te werken. Hij beroemde zich, dat hij de eenige man was in Engeland, die dagelijks 40 (Engelsche) mijlen ver kon rijden, en voor 40 man kleeren konnsijden. Zijne uitgebreide kleermakers zaak bragt hem in den laatsten tijd 25.000 pd. st. of *f* 300.000 jaarlijks op.

SPANJE.

Sedert den 26 begon de toestand van Madrid merkelijk te verbeteren. Generaal *O'Donnell* heeft op de meest welwillende wijze geantwoord op het hem gezonden bevel, aan het hoofd van zijne eigene troepen en van die, welke *Sartorius* ter zijner vervolging had afgezonden, binnen Madrid te komen. Geheel Madrid maakte zich gereed hem te ontvangen. De kreten: *Leve O'Donnell! Leve Espartero! Leve de bevrijders der natie!* weërgalmden van alle kanten. Op de *twaalf honderd* barricaden, waarvan Madrid voorzien is, werden altaren opgerigt, waarboven de portretten der generaals met die der Koningin en van haren gemaal prijkten.

Het volk vraagt de hoofden van generaals *Cordova* en *Bep del Olé* (?) (deze laatste een oud carlist) en van den heer *Gandara*, omdat deze drie personen op den 17, 18 en 19 bevel hebben gegeven te vuren, in weerwil der, naar men zegt, vóór 28 Junij door hen met *O'Donnell* aangegane verbindtenissen.

De opgewondenheid des volks tegen de Koningin-moeder blijft steeds dezelfde. Den 24 was haar naamdag; een opmerkelijk verschijnsel! voor het eerst sedert 17 Julij, werd dien avond niet geïllumineerd en veel barricaden werden met zwart laken behangen, te midden waarvan men een aarden pot zag, waarin gaten geboord waren en die een doodshoofd moest verbeelden!! Den 25 echter was alles weder feestelijk getooid, en waren de barricaden verlicht.

Den 26, 's namiddags ten 5 ure, betrokken de nationale garde en de linie-troepen de wacht op het paleis der Koningin. Van tijd tot tijd vertoonden *Isabella* II en haar gemaal zich op de balkons. De geestdrift was dien dag algemeen, en zij werd nog sterker, toen men vernam, dat het koninklijk echtpaar op het Prado eene wapenschouwing zou gaan houden over de reeds georganiseerde bataljons der nationale militie.

RUSLAND-TURKIJE.

Uit Petersburg wordt van 24 Julij geschreven, dat te Kron-

stadt twee bataljons schaatsenrijders worden uitgerust, een wapen in vroegere oorlogen reeds bekend. Deze schaatsenrijders zijn bestemd, om des winters op het ijs tegen de door den vijand bezette eilanden op te rukken. Ook bij andere garnizoenen verwacht men de organisatie van zulke bataljons.

— Uit Bomarsund wordt aan de *Times* geschreven: Helsingfors en Kronstadt zijn onneembaar, en kunnen niet genaderd worden, dan met opoffering van zes of acht linieschepen. De Engelsche natie zou dit overwegen hebben en vraagt zich zelve af, of het bemagtigen dier twee vestingen wel het leven van 6000 menschen waard is. Tusschen de eilanden, waarop de batterijen van Sweaborg staan, kan niet meer dan één schip doorkomen, en op dat punt zijn 340 vuurmonden van zwaar kaliber gerigt. De eenige mogelijkheid op goeden uitslag wordt gegeven door een sterk korps landingstroepen, die Helsingfors moeten omringen, en als Bomarsund zal genomen zijn, hopen wij op Zweden voor de hulp te land. Toen sir C. Napier Kroonstad bedreigde, hebben al de schepelingen der vloot de dwaasheid eener dusdanige poging ingezien, en de onmogelijkheid, om zich met geweld een doortogt te banen, zonder een leger te land om den vijand te verstrooijen werd erkend. De cholera verdwijnt snel van de vloot. Er was één dag, waarop de *Austerlitz* alleen 150 zieken aan boord had. Een opmerkelijk feit is waargenomen: men heeft namelijk opgemerkt, dat de ziekte zich uitsluitend op de stoomschepen heeft vertoond, al de zeilschepen zijn gespaard gebleven.

DRENTHE.

Assen, 5 Aug. Daar hier ter stede het gerucht verspreid is, dat de heer Mr. *J. T. Homan*, die voorkomt onder het viertal heeren, waarover den 8sten dezer eene herstemming zal plaats hebben voor leden van den Gemeenteraad, gekozen wordende, deze benoeming niet zou aannemen, zijn wij verzocht en tevens toeverlatig in staat gesteld, om dit gerucht tegen te spreken, en mede te deelen, dat de heer *Homan*, gekozen wordende, de bedoelde betrekking zal aanvaarden.

— Bij Kon. besluit van 27 Julij j.l. no. 56, is, op de daartoe door den Minister van Oorlog gedane voordragt, bepaald, dat het bedrag der aan de Gemeente-besturen toe te kennen schadeloosstelling wegens het verleenen van huisvesting en voeding aan militairen, door de ingezetenen, bij art. 3 van het reglement op de huisvesting en voeding van marcherende troepen van den 3 Augustus 1814 no. 33 vastgesteld, uit aanmerking van de tegenwoordige duurte der levensmiddelen, gedurende het tijdvak *van en met den 1 Augustus tot en met ultimo October* 1854 met *tien cents* per man en per dag zal worden verhoogd en alzoo gebragt op *vijfenveertig cents.*

— Naar men verneemt, zullen de gemeenten Borger, Gasselte en Gieten twee kantoren van ontvang der Rijksbelastingen uitmaken; Gieten, vereenigd met Gasselte, residentie Gieten, en Borger residentie aldaar. De beide kantoren zullen tot de 6e klasse van ontvangst behooren.

— Aan de besturen van Zwolle en Coevorden is vergunning verleend, om te onderhandelen over de oprigting van een beurtveer tusschen die steden.

— Aan den heer *W. N. Bolt* te Diever, is toegestaan om eene steenbakkerij op te rigten te Oldendiever in die gemeente, en aan den heer *L. M. Schukking* te Annerveenschekanaal, tot daarstelling van eene kalkbranderij.

— Bij Kon. besluit van 2 Aug. j.l. is aan den hoofd-ingenieur der 1e klasse *J. A. van Essen* te Groningen, te rekenen van 1 Aug. j.l., een eervol ontslag uit 's Rijks dienst verleend, en zijn o. a. de heer *C. Brunings* te Assen van ingenieur der 1e klasse tot hoofd-ingenieur van de 2e klasse, en de heer *J. Strootman* van ingenieur der 2e klasse tot dien der 1e klasse bevorderd.

Door den Minister van Binn. Zaken is aan den benoemden hoofd-ingenieur C. Brunings de dienst in de provincie Groningen, te Groningen, en aan den ingenieur der 1e klasse *P. Kock*, thans dienstdoende in het 9e district, de dienst van hoofd-ingenieur in het 3e district (Drenthe) te Assen opgedragen.

— Eergisteren zou de van Meppel gekomene diligence weder wegrijden, toen men bemerkte, dat de assen geheel gloeijend waren; door het opwerpen van water kwam men het ontstaan van brand voor.

— Gisteren heeft zich alhier eene oude vrouw in eene regenbak gepoogd te verdrinken; nauwelijks echter was zij daarin gesprongen, of het werd ontdekt en de ongelukkige er uitgetrokken.

— Ten aanzien van de gewigtige beraadslagingen, welke j. l. woensdag bij de Staten dezer Provincie hebben plaats gehad, verwijzen wij naar het verslag der zitting van dien dag, hier achter opgenomen, en naar het belangrijk rapport in een Bijblad bij deze Courant te vinden. De Staten hebben besloten, om aan den Minister te adviseren tot wijziging der concessie der Dr. Kan. Maats., zoodat o. a. de Maatschappij ontheffing bekomt van het scheepvaart- en leidings-kanaal naar Beilen en de zijtak naar Coevorden, onder de in het rapport opgenomen voorwaarden, terwijl de beschikking op het adres van het gemeentebestuur van Coevorden, om een subsidie voor een kanaal van Coevorden naar Ane, tot de wintervergadering is aangehouden.

— Door het Provinciaal kerkbestuur van Drenthe is, na afgelegd examen, tot de predikdienst toegelaten de kandidaat *H. J. Huber*, en door het Prov. kerkbestuur van Groningen de kandidaat *A. Alberti.*

* **Staphorst, 3 Aug.** De opbrengst van het hooi en de rogge is in kwantiteit minder dan in vroegere jaren, de kwaliteit laat niets te wenschen over. Men dorscht uit de rogge ongeveer 90 kop per vim. De aardappels leveren meer, en zijn beter, naar de verbruikte te oordeelen. De boekweit herstelt zich van den geleden ramp van dag tot dag. Onder de aardappels hebben wij, en velen met ons, tot heden nog *geene* aangetroffen, aan het bederf onderhevig.

* **Appelscha, 2 Aug.** Voor eenige dagen ontvloog alhier aan een bijenhouder, een zwerm bijen; zijn buurman integendeel won een zwerm. De eerste, denkende, dat deze hem toekwam, gaat stoutmoedig achter zijns buurman huis, en neemt zonder te spreken, een korf met bijen mede; de buurman zoekt zijn regt te verdedigen, en hoe duur deze verkeerde greep door onzen bijenhouder is betaald geworden, zullen wij maar niet melden.

* **Drouwenderveen, 31 Julij.** Tusschen den 29 en 30 Julij hebben in deze streken de boekweit en aardappels alsmede de stamboonen, veel geleden van de vorst. Gelukkig dat het later geregend heeft. Bejaarde landlieden kunnen zich niet herinneren, dat er ooit in de hondsdagen een nachtvorst is geweest, waaraan bovengenoemde planten hebben geleden.

* **Buinerveen, 3 Aug.** Als iets bijzonders verdient vermelding, dat in de Gemeente Borger en wel in één gehucht nl. te Drouwenerveen een broeder en vier zusters zijn, waarvan de eerste zijne vrouw en de vier laatsten hare mans verloren hebben; het zijn *Geert Plat* en zijne vier zusters *Klaasien, Jantien, Margaretha* en *Janna*. Laatstgenoemde zag zich eerst voor pl. m. drie weken van haren echtgenoot door den dood gescheiden. Alle vijf zijn, schoon al vrij bejaard, nog goed gezond en sterk.

* **De Wijk, 3 Aug.** In het naburige Koekange heeft zich gisteren avond de 78 jarige grijsaard *H. de W.* van het leven beroofd, in de nabijheid van het huis van zijnen zoon. Deze man had in den laatsten tijd vlagen van kindschheid of krankzinnigheid gehad, zoodat de zoon, toen hij zijn vader vermiste, hem zocht en hem vond in een boschje, zich met beide handen aan struiken vasthoudende en een diepe wonde in de keel hebbende, terwijl het mes, waarmede hij de daad verrigt had, bij hem lag. Een dadelijk geroepen geneesheer verklaarde de wond voor doodelijk en is de ongelukkige dan ook eenigen tijd later overleden.

* **Sleen, 1 Aug.** *G. Ellen*, 83 jaren oud, wonende te Noordsleen, heeft in de gepasseerde week, even als een jong mensch, zijn eigen verbouwde rogge, ter grootte van een tweede bunder, binnen den tijd van vier dagen afgemaaid; hoewel wel eenigzints vermoeid kon hij dit werk zeer goed verrigten; zijne vrouw, waarmede hij nu reeds bijna veertig jaren in den echt vereenigd is geweest, bond het afgemaaide in schoven bijeen, hetgeen haar weinig vermoeide.

* **Hoogeveen, 3 Aug.** Bij de op den 1sten dezer alhier plaats gehad hebbende opening der stembriefjes voor de herstemming tusschen de heeren *H. C. Scheltens* en *B. Spanjaard*, ter vervulling der vacature in den gemeenteraad alhier, is gebleken, dat er waren ingekomen 98 biljetten, waaronder een van onwaarde; van welke 97 geldig uitgebragte stemmen de eerstgenoemde 61 en de laatstgenoemde 36 stemmen heeft bekomen, zoodat gevolgelijk de heer *H. C. Scheltens* tot lid van den gemeenteraad is verkozen.

* Gedurende de maand Julij 1854, zijn de nieuw verbeterde Hoogeveensche Vaart der Drentsche Kanaal-Maatschappij afgevaren:

	Vaartuigen.		Tonnen.
Uit Hoogeveen	641,	metende te zamen	17864
Boven Sluis II en III of Roogat en Osseluis ...	126,	" " "	2470
Boven en Meppeler Sluis ...	256,	" " "	6308
Totaal	1023		26642

Behalve 163 kleine of ongemeten Vaartuigen; terwijl het totaal der Afvaartsgelden over die maand bedraagt f 2273.96[5].

Coevorden, 2 Aug. Een niet te zamen gehuwde man en vrouw leefden sedert lang oneenig; gister maakte de eerste zijn schop op de slijpsteen eens smids scherp; met deze hieuw hij de vrouw in den arm en bragt haar eene ernstige wonde toe; misbruik van sterken drank is wederom hiervan de oorzaak. *Hd.bl.*

* **Roswinkel, 2 Aug.** In den nacht van 26 op 27 Julij j.l. werden door de ambtenaren van Roswinkel 2 koeijen aangehouden, welke over de grenzen waren gekomen. Des morgens werden dezelve dadelijk naar Emmen getransporteerd en aldaar voor den prijs van f 111-" verkocht.

* **Frederiksoord, 1 Aug.** Nu en dan vindt men in dagbladen melding van het gevaarlijke van 't gebruik van lucifers: reeds dikwijls zijn daardoor onheilen ontstaan, zoo als brandwonden ja zelfs vergiftigingen; 't geloof aan 't laatste vindt bij velen evenwel nog geen gereedelijken ingang. 't Volgende kan strekken ter bevestiging van de waarheid daarvan. Zekere *J. Ludru* alhier wilde het beproeven, of de lucifers werkelijk giftdeelen in zich bevatten; hij neemt tot dat einde 80 (zegge tachtig) lucifers en kookt die in eene kleine hoeveelheid zoete melk; koud zijnde, laat hij het zijne kat opslurpen; 't verwekte bij 't dier geen schielijken dood, maar 23 uren na 't gebruik was ze bezweken; benaauwdheid of zoo iets was bij 't dier niet te bespeuren, wel was ze wat meer slaperig en minder vlug, dan naar gewoonte. Als men nu de groote hoeveelheid lucifers en het weinige mengsel, als ook het zoo langzaam werken van het gift, na het gebruik, in aanmerking neemt, dan volgt daar van zelve uit, dat de giftdeelen, die de lucifers bevatteden, niet groot moeten geweest zijn; dan hoe 't ook zijn moge, de proefnemer heeft het zich toch aanschouwelijk gemaakt, en heeft voor vast besloten geene lucifers in zijne woning meer te dulden.

* **2 Aug.** Heden wapperen van 't logement alhier, de Nationale en Oranje vlaggen. Er heeft eene bijeenkomst plaats van de vereeniging van 't Metalen Kruis te Meppel. Onder dit gezelschap van oud-gedienden, zag men ook den heer burgemeester van Meppel in uniform. Onder 't genot van een vriendschappelijken maaltijd, werd deze dag, zijnde de verjaardag van 2 Augustus 1831, feestelijk herdacht, toen het langgewenschte *Voorwaarts!* het oor trof van Neêrlands leger, waarnaar het zoo reikhalzend en verlangend had uitgezien.

* **Meppel, 3 Aug.** Van tijd tot tijd hebben hier kleine diefstallen plaats. Deze komen der politie niet altijd ter ooren, en daardoor zijn de daders moeijelijk te vinden. Men laat het aanbrengen, zooals men dat noemt, meestal na, om de moeite er aan verbonden te voorkomen; doch men bedenkt niet, dat men in het vervolg meer moeite en schade voorkomt, wanneer het der politie gelukt, de dieven op het spoor te komen. — Heden was onze politie-dienaar *Soer* op de wacht, waarop onder anderen ook een koopman was in lompen, beenderen, enz.; deze verklaarde, om geen heeler te schijnen, dat hij niet van koopen hield 's morgens vroeg en 's avonds laat. Ondertusschen werd *Soer* dezen morgen gewaar, dat hij, de koopman, dadelijk na het afgaan van de wacht te 4 ure een zak met beenderen had gekocht van twee mannen. — Dadelijk toen hij het wist, ging hij naar den huichelaar heen, vond er een groote zak met beenderen, welke reeds herkend zijn door den eigenaar, een hier woonachtigen beenbrander. Inmiddels had de kooper hem gezegd, slechts een beetje botten gekocht te hebben, en de verkoopers waren lomp of onvoorzigtig genoeg, (het kwaad komt veelal aan het licht), om te verklaren op het stadshuis, dat zij bij den koopman geene negotie hadden gedaan, maar van hem slechts eenig hun toekomend geld hadden opgehaald.

— De ongewone hitte, die de vorige week geheerscht heeft, heeft ook in deze omstreken, gelijk elders, aanmerkelijke schade aan de te veld staande boekweit toegebragt; de zon heeft op den weligen stam zooveel vermogen uitgeoefend, dat de stam zich dermate naar de zijde der zon heeft gebogen, dat hij geknakt tegen den grond gevallen, en bij gevolg grootendeels verloren is. Dit betreft vooral de zandboekweit; de veenboekweit was nog niet zoover gevorderd.

* **Hardenbergh, 3 Aug.** Gisteren trof een man van ruim zestig jaren in het naburige Wilsum het ongeluk, dat hij door het op hol geraken van een der paarden, van den wagen viel en zoodanige wonden aan het hoofd bekwam, dat er weinig hoop meer op het behoud van zijn leven is.

* **Veenhuizen, 1 Aug.** De hier aangevangen oogst geeft ruime stof tot dankbaarheid. De rogge valt uitmuntend uit en de andere granen laten niets te wenschen overig. Vele tuinvruchten leveren overvloedig, terwijl de aardappelen, ofschoon niet vrij van de ziekte, zich veel beter laten aanzien dan in het vorige jaar. *Amst. Ct*

Vergadering der Provinciale Staten van Drenthe van 2 Aug. 1854.

Te elf uur wordt de vergadering geopend; er zijn 32 leden tegenwoordig; afwezig zijn de heeren *Witsenborg*, *Roelink* en *Denning*.

De notulen van het verhandelde in de vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

Tot het resumeren van de notulen van het verhandelde in de laatstgehoudene vergadering met geslotene deuren, stelt de Voorzitter voor, op nieuw eene dergelijke vergadering te houden; dienovereenkomstig wordt besloten en verwijdert zich het publiek mitsdien.

Na verloop van eenigen tijd wordt de openbare vergadering hervat.

Wordt voorgelezen een nader adres van den heer H. P. Krull, Med. Doct. te Gieten, daarbij te kennen gevende, dat hij uit de Drentsche Courant heeft gezien, dat de Commissie, die benoemd geweest is, om te rapporteren over het vroeger door hem gedaan verzoek, om vrijdom van tol te bekomen bij het passeren van den tolboom, staande op den Prov. weg van Assen naar Gieten, onmiddelijk bij zijne woning, de billijkheid van zijn verzoek heeft erkend, doch tot afwijzing heeft geadviseerd, omdat het bestaande Reglement geene gunstige beschikking toeliet, en dat de vergadering dien overeenkomstig heeft besloten; verzoekende hij daarom dat dat Reglement zoodanig moge worden veranderd, dat aan zijn verzoek kan worden voldaan; wordt besloten, dit adres aan Ged. St. te renvoijeren, ten einde in de najaarsvergadering daarover te dienen van rapport.

Wordt gelezen eene missive van Heeren Ged. Staten, daarbij aan de vergadering overleggende alle de stukken, betreffende de verbetering der afwatering van de lage gronden en veenen, gelegen te Smilde ten Noord-westen van de Norgervaart. Er wordt besloten deze stukken te stellen in handen eener commissie, waartoe de Voorzitter benoemt de heeren *Sluis*, *Oosting*, *v. d. Vlies*, *v. Veen* en *H. J. Carsten.* De heer v. Veen verzoekt als medeëigenaar dier veenen verschoond te worden van het lidmaatschap der bedoelde commissie. Alsnu benoemt de Voorzitter den heer Mr. *J. T. Homan* in plaats van den heer *v. Veen*.

Aan de orde wordt gesteld het rapport omtrent de zaken der Drentsche Kanaal-Maatschappij en het verzoek van het gemeente-bestuur van Coevorden, om eene bijdrage voor een kanaal van Coevorden naar Ane. (*In een Bijblad dezer courant wordt dit allerbelangrijkst rapport in zijn geheel medegedeeld. Wij zullen nu en dan daarnaar verwijzen.*) — De heer *Vos* vraagt of het geheele rapport, zoo als het daar ligt, in omvraag zal gebragt worden. — De *Voorzitter* geeft te kennen, dat hem eene stuksgewijze behandeling van de verschillende daarin voorkomende punten, het best voorkomt. — De heer *Sluis:* de commissie is ook voor eene stuksgewijze behandeling naar de volgorde van het rapport. — De heer *Oosting* wenscht wel van de commissie te vernemen, of de aanneming van de conclusie van het rapport ook zal prejudiciëren op de beschikking ten aanzien van het gevraagd subsidie voor een kanaal van Coevorden naar Ane; de commissie is van oordeel, dat het subsidie wel dient verleend te worden; hij zou gaarne weten, of dit gevoelen der commissie of wel dit gedeelte van het rapport ook afzonderlijk in discussie zal komen. — De heer *Sluis:* wanneer de orde van het rapport gevolgd wordt, dan komt men van zelf tot het 2e gedeelte van hetzelve, n.l. deel II; hij kan niet zien, dat de beschikking nopens het subsidie geprejudicieerd zou worden door het te nemen besluit omtrent de Drentsche Kanaal-Maatschappij; het subsidie staat geheel op zich zelf; eerst kan de zaak der Drentsche Kanaal-Maatschappij behandeld worden, daarna die van het subsidie. — De heer Oosting verklaart zich door de ontvangene inlichtingen te vreden gesteld.

Het eerste komt in behandeling de conclusie van het rapport. De Voorzitter leest dezelve voor. (Zie rapport van de woorden: *Uwe Commissie — Provinciaal bestuur*) — De heer Vos meent zich tegen dit gedeelte van het rapport met hand en tand te moeten verzetten; vroeger heeft men steeds uit alle magt aan de verpligting tot daarstelling van de waterleiding naar Beilen vastgehouden; thans wil men dezelve laten glippen, en wanneer men dit doet, dan wordt er schade toegebragt aan een ander plan, waarbij de Provincie ook groot belang heeft, het kanaal van Assen naar Groningen; de Dr. Kanaal-Maatschappij komt welligt, door het aandringen op de daarstelling van het leidingskanaal, in eene minder gunstige positie, maar hier tegenover staan de regten van derden, welke daarbij betrokken zijn; hij moet ten sterksten op de daarstelling van het leidingskanaal aandringen; wilde men de uitvoering daarvan eenigen tijd uitstellen, het zou eene andere zaak zijn, maar het voorstel der Commissie strekt, om het leidingskanaal geheel te laten varen. — De heer *Sluis* doet eene motie van orde: de heer Minister heeft in zijne missive vragen gesteld, hij meent, dat deze, volgens de order van het rapport, eerst moeten beantwoord worden, voordat men verder gaat met de behandeling van de conclusie. — De Griffier leest den brief van den Minister van Binnenlandsche Zaken. - De heer *Sluis:* Op de vragen van den Minister heeft de Commissie geadviseerd te antwoorden, invoegen in het rapport voorgesteld; alsnu zou, naar zijne meening, op dit punt, het rapport in omvraag dienen gebragt te worden. De Commissie is van oordeel, dat er zich geene onderneming ter uitvoering van alle de werken zal opdoen. (Zie rapport, van de woorden: *Zal er zich — zijn.*) — De heer *Vos* gelooft, dat het te ver gaat, dit zoo onbepaald te verklaren; zoo men het tot de eerste jaren beperkte, dan was het iets anders; men kan toch moeijelijk weten, wat met eenige jaren zal gebeuren. — De heer *Sluis* meent, dat de vraag van den Minister zoo gesteld is. — De Voorzitter leest dit gedeelte van des Minister brief voor. — De heer *van der Vlies*: de vraag van den Ministers bepaalt er zich toe, of er vooruitzigt zou bestaan, dat zich binnen weinige jaren eene andere onderneming met de uitvoering van alle kanalen zou willen belasten, hij gelooft dit volstrekt niet; de vaart van Hoogeveen naar Meppel blijft het eigendom der Maatschappij; dus ieder, die verder het kanaal zou willen opleggen, zou altijd van deze Maatschappij afhankelijk zijn; voor zoodanig kanaal zal zich in lang zeer lang geene onderneming opdoen. Misschien zou men nog wel willen ondernemen, om de Beilervaart tot in de Emmer veenen te verlengen, doch niemand zal zich cijnsbaar willen maken aan de Drentsche Kanaal-Maatschappij. — Nadat nog de heeren *Vos*, *Sluis* en *van der Vlies* het woord gevoerd hadden, wordt op dit punt met algemeene stemmen conform het rapport besloten.

Alsnu komt in behandeling de beantwoording van de tweede vraag van den Minister: zal zich eene onderneming voor lijn B alleen opdoen? — De heer *Sluis* leest het antwoord der commissie, (Zie rapport, van de woorden: *Zal zich — aangewezen.*) daartoe strekkende, dat het voor de Staten moeijelijk is, om een bepaald antwoord op deze vraag te geven, doch dat de Provincie in haar belang dient te verzoeken, dat deze lijn door de Drentsche Kanaal-Maatschappij worde uitgevoerd, eerder dan dat dezelve door eene andere onderneming worde daargesteld, daar de Provincie bij de Maatschappij grootelijks is betrokken, en deze met veel meer voordeel en kans op welslagen dan eene andere onderneming het kanaal in de veenen kan brengen. — De heer *Vos* gelooft, dat op de wijze, als door de commissie voorgesteld, niet op de vraag van den Minister geantwoord wordt. — De heer *Sluis* geeft te kennen, dat de vrees, dat de afvoer van de rijke Oostelijke veenen door eene andere Provincie plaats hebbe, versterkt door hetgeen ten dezen door den Minister van Binn. Zaken is te kennen gegeven, hem er toe heeft gebragt, om niet verder op de uitvoering van alle werken, in de concessie van de Drentsche Kanaal-Maatschappij begrepen, aan te dringen; hij beschouwt het van groot belang, dat deze Maatschappij het kanaal verder oplegge, en, daar men geen bepaald antwoord op de gedane vraag kan geven, acht hij deze gelegenheid schoon, om de belangen der Provincie en van de Kanaal-Maatschappij aan den Minister aan te bevelen. — De heer *Vos* merkt op, dat de heer Sluis het met hem eens is, dat het rapport geen bepaald antwoord op de gedane vraag

geeft, maar veel verder gaat, en punten aanroert, die niet in de vraag begrepen zijn. — De heer *Sluis* ziet er geene zwarigheid in, om in adjecto bij de beantwoording der vraag de belangen der Provincie aan te bevelen. — In omvraag gebragt wordt met algemeene stemmen op een na, die van den heer *Vos*, besloten deze vraag te beantwoorden als in het rapport is voorgesteld met de door de Commissie bedoelde bijvoeging.

Alsnu komt weder in behandeling de conclusie van het rapport. — De heer *Vos* inhaereert hetgeen straks door hem gezegd is. — De heer *J. T. Homan* deelt het gevoelen van den heer Vos; hij wil nog bij de argumenten, door dien heer aangevoerd, deze voegen, dat de Maatschappij slechts vraagt ontheven te worden van de daarstelling van het scheepvaarts-kanaal, maar niet van de waterleiding; hij ziet er geen reden voor, om aan de Maatschappij meer toe te staan, dan zij vraagt. — De heer *Sluis* geeft te kennen, dat de waterleiding naar Beilen een gewigtig punt is; maar hij is er toch niet voor, op de daarstelling van dezelve aan te dringen. Hij zag vroeger, hij erkent dit, voor de Provincie heil in de ontbinding der Maatschappij; hij heeft nog weinig vertrouwen in dezelve; maar wanneer aan de Maatschappij de concessie ontnomen is, dan nog blijft ze in het bezit der Hoogeveensche vaart; dan kan zij haar leven nog lang voortslepen, en de bereiking van het gewenschte doel, het brengen der kanalen in de Emmer veenen, tegenhouden; hierbij brengt hij in herinnering de te kennengeving van den Minister, dat er welligt eene andere onderneming zich zou opdoen, om de Emmer veenen met de Hoogeveensche of *eene andere vaart* in gemeenschap te brengen; hij heeft daardoor ingezien, dat, wilde men de afvoer der Oostelijke veenen althans voor een groot deel door Drenthe niet in de waagschaal stellen, men moest bevorderen, dat de Hoogeveensche vaart hoe eerder hoe beter in die veenen kwam; om de Maatschappij hiertoe in staat te stellen, moet men haar de handen ruim laten, anders komt zij naderhand terug met de te kennengeving, dat zij het nog niet doen kan; dan zal men misschien toch moeten toegeven en is er weder kostbare tijd verloopen; dit is het systeem der Commissie en daarom heeft zij begrepen, niet op de waterleiding te moeten aandringen. Zoo de poenale bepaling, dat, zoo de werken niet binnen zekeren tijd zijn daargesteld, de daargestelde aan het Rijk vervallen, niet wordt opgeheven, kan de Maatschappij voor de doorzetting geen geld bekomen. En bij opheffing daarvan kan zij volstaan, wanneer ze het leidings-kanaal niet wil maken, met *f* 10,000 te betalen; zal ze nu niet veel liever deze som opofferen, dan zich de kosten van daarstelling te getroosten van het leidingskanaal, waarbij ze hoegenaamd geen belang heeft; dus al blijft ook de verpligting tot daarstelling van dit kanaal bestaan, dan nog is het meer dan waarschijnlijk, dat het er nooit komt. — De *Voorzitter* was vroeger ook *zeer voor* het leidingskanaal, maar hij is er nu *zeer tegen*, omdat hij overtuigd is, dat, zoo de verpligting daartoe blijft bestaan, de Maatschappij niet bij magte zal zijn, om het kanaal in de Emmer veenen te brengen. — De heer *Vos*: door het laten varen van het leidings-kanaal worden de belangen van derden bekort, omdat men op het water, hetwelk door dit kanaal zou aangevoerd worden, heeft gerekend bij het ontwerpen van het plan van een kanaal van Assen naar Groningen; in allen gevalle de Maatschappij vraagt de ontheffing daarvan niet, en hij weet dus niet, of dezelve dit kanaal niet kan en niet wil uitvoeren. Hij is tegen de ontheffing. — De heer *v. d. Vlies* beschouwt de waterleiding wel van belang, maar dezelve is toch niet van zoo overwegend belang, als sommigen meenen; de toevoer van het water zal juist op een oogenblik plaats hebben, dat dezelve niet noodig is, nl. wanneer er overvloed van water is; en wanneer het kanaal van Assen naar Groningen water zou behoeven, zal de Maatschappij het niet willen missen; maar de Commissie oordeelt, dat de waterleiding er toch niet zal komen, daar de Maatschappij in allen gevalle liever *f* 10.000 zal willen betalen, dan dezelve daarstellen. — De heer *Oosting* oordeelt, dat door het Oranjekanaal de waterleiding ook minder noodzakelijk is geworden; in 1850 was er nog geene kwestie van dit kanaal, en door hetzelve zal water aangevoerd worden, waarop men niet gerekend heeft. — De heer *Sluis* ontwikkelt nog nader zijn gevoelen. — De heer *Slingenberg* merkt op, dat, wanneer men de dusgenoemde regten van derden wil handhaven, men ook den zijtak naar Coevorden niet moet laten varen; men moet dan alles vasthouden, en dan komt van lijn *B* niets.

De heer *Vos*: nu wil men alleen het hoofd-kanaal uitvoeren; vroeger drong men met geweld op de uitvoering van de geheele concessie aan; derden meenden dus op de daarstelling van de waterleiding en op de daardoor te bekomene toevoer van water te kunnen rekenen. En wat de toevoer door het Oranje-kanaal betreft, waarvan de heer *Oosting* gesproken heeft; dit kanaal staat geheel op zich zelf, de Provincie heeft geen invloed daarop; wil de directie van dit kanaal water geven, dat kan ze het doen, wil ze het niet geven, dan kan ze het evenzeer laten. En wat het aangevoerde door den heer *Slingenberg* betreft, het verwondert hem zeer, dat er uit den hoek van Coevorden en omstreken geen stem is opgegaan tegen het laten varen van den zijtak naar Coevorden; het schijnt, dat men in die streken daarmede zeer te vreden is. — De heer *Sluis* verdedigt zich nog tegen de beschuldiging van inconsequentie. — Daarop wordt conform de conclussie van het rapport besloten met algemeene stemmen, behalve die van de heeren *Vos* en *J. T. Homan*, terwijl de heeren *R. A. van Echten v. Holthe* en *H. J. Carsten* zich buiten stemming hielden.

(*Door plaatsgebrek zijn wij genoodzaakt* het vervolg *van het verslag dezer zitting in het volgend no. op te nemen. Wij vermelden hier alleen nog, dat de vergadering zich met de door de commissie gestelde zes voorwaarden gaaf heeft vereenigd, behalve dat in de zesde voorwaarde de daar bedoelde zes in negen maanden zijn veranderd; dat ook, conform het voorstel der commissie, is besloten, de behandeling van het verzoek van het Gemeente-Bestuur van Coevorden aan te houden tot de winter-vergadering, terwijl eindelijk, op een nader voorstel der Commissie besloten is, om aan de Regering als den wensch der Staten te kennen te geven, dat uit lijn B een zijkanaal naar Coevorden worde daargesteld, hetgeen zeer goed zou kunnen geschieden langs een gedeelte reeds door Balkema uitgegraven kanaal.* Red.)

INGEZONDEN STUKKEN.

Kiezers van Assen!

Eenige uwer medekiezers hebben u afgeraden den Heer *Swaters van Schaumburg* te stemmen als lid van den raad.

Mij dunkt, men had u zoo iets niet moeten afraden, zonder daarvoor redenen bij te brengen.

Dit doen de *eenige kiezers* niet. Zij schijnen geen anderen grond te hebben dan deze: „de heer *Swaters* is te jong."

Maar hij heeft den ouderdom, dien de wetgever heeft gewild, dus de eenige aangegeven grond is onhoudbaar.

Ik ben van plan den heer *Swaters* te stemmen, en heb daarvoor *deze gronden*: De heer *Swaters* is een bekwaam, knap mensch, *daarvan zijn bewijzen*; op zijn gedrag valt niet het minste aan te merken, waarom men hem niet zou kiezen; *hij heeft getoond* eene eigene overtuiging te hebben, en die te volgen; *hij is een bekwaam, selfstandig mensch*; zoodanig iemand is zeer bruikbaar in den raad van *Assen*; er zijn er meer in, maar nooit te veel.

Misschien hebben de *eenige kiezers* liever iemand, die altijd *ja* zal zeggen; ik niet: ik stem op

Mr. SWATERS VAN SCHAUMBURG.

ASSEN, 4 Aug. 1854. *Ook een Kiezer.*

Kiezers voor den Gemeenteraad te Assen!

Een aantal kiezers, die niet gezind zijn bij de aanstaande herstemming hunne stemmen te geven aan den heer *Swaters van Schaumburg*, noodigen u, die mede alzoo gezind zijt, uit, om op maandag den 7 Aug. e.k., des avonds om 7 uren, met hen op te komen ten huize van den Logementhouder A. *Hofste*, ten einde, na verkiezing van een bestuur tot leiding der vergadering, zich bij meerderheid van stemmen te vereenigen omtrent de keuze tusschen de drie andere candidaten, en zich te verbinden om dienovereenkomstig hunne stemmen uit te brengen.

Men verzoekt van onze onpartijdigheid, om de volgende vragen te plaatsen:

Is het in het belang van de gemeente Assen te achten, dat een oomzegger van den Burgemeester tot lid van den Raad wordt gekozen?

Is het raadzaam, iemand tot lid van den gemeenteraad te kiezen, welke, met anderen, de stad in eene procedure heeft gewikkeld, die, ofschoon verloren, haar honderden heeft gekost?

Kiezers van Assen!

Er zal dingsdag moeten herstemd worden voor twee leden van den Raad. Kan uwe keuze twijfelachtig zijn? Wij hebben u vroeger de heeren *Homan* en *Janson* aanbevolen. Wij doen dit op nieuw. Beide zijn onafhankelijke menschen, die zich niet zullen laten leiden, of door familiebelang of door de zucht, om de beginselen van zekere partij te doen zegevieren. Zij zullen alleen het belang der stad voor oogen houden, en dit met naauwgezetheid en eerlijkheid behartigen. Zij zullen dit met zuinigheid doen, een beginsel, dat voorwaar in den Sted. Raad wel voorstanders mag hebben. En welke waarborgen geven de andere kandidaten? De bekende procedure, door den heer *Smidt* met anderen tegen de stad ondernomen, geeft zeker niet veel reden, om aan dezen juist de *belangen* der stad toe te vertrouwen. En de heer *Swaters?* deze is jong, komt pas van de Academie, men heeft nog geene gelegenheid gehad, om hem te leeren kennen. Is hij bijzonder bekend met de belangen der stad en de gemeentelijke administratie, of is hij overigens bijzonder bekwaam, om, niettegenstaande zijn jeugdigen leeftijd en er anders bezadigde en knappe mannen zijn te bekomen, in aanmerking te worden genomen? Wij weten het volstrekt niet; wij hebben er geene bewijzen van gezien. Kiest daarom de heeren HOMAN en JANSON!

ASSEN. *Eenige Kiezers.*

Correspondentie.

Onze geabonneerden uit Sleen *klagen, dat zij de courant soms 1 à 2 dagen te laat ontvangen; zij meenen, dat dit daarvan komt, dat te Oosterhessen de couranten soms naar Dalen en Coevorden mede doorgenomen, en van daar den volgenden dag weder teruggezonden worden.*

Ook is ons een en andermaal geklaagd, dat te Weijerswold *de couranten te laat of geheel vuil worden bezorgd, terwijl in het algemeen de bezorging van brieven en couranten in het zuid-oosten van Drenthe zeer willekeurig en ongeregeld zou geschieden.*

Wij verzoeken onze geabonneerden op nieuw, telkens naar de vertraging in de bezorging der couranten onderzoek te doen, en daarover òf zelve aan den Minister te klagen of ons daarvan kennis te geven, als wanneer wij er over klagen zullen.

ADVERTENTIEN.

DE NIEUWE CURSUS AAN 'T
GIJMNASIUM TE ASSEN
begint den 4 September aanstaande.

THEEËN
UIT HET MAGAZIJN VAN **OTTO ROELOFS** te *AMSTERDAM*, zijn voortdurend te bekomen bij **J. O. van HOUTEN** te *ASSEN*.
PRIJS-COURANTEN GRATIS.

ER WORDT GEVRAAGD:
MET NOVEMBER OF EERDER
EENE KEUKENMEID,
die ook verders HUISWERK kan verrigten, zindelijk en van een eerlijk gedrag. Gadingmakende adresseren zich *onder* letter **M**, postkantoor te Steenwijk. *Brieven franco.*

3e VEEJAARMARKT
te **DIEVER**, op den **11 Augustus 1854.**

ZWOLSCHE
STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

DAGELIJKSCHE VAART.
Van *ZWOLLE*, 's morgens **zeven uur.**
Van *AMSTERDAM*, 's morgens **elf uur.**
Corresponderende met de HOLLANDSCHE en RHIJN-SPOORTREINEN; in verbinding met den Helder en per doorloopende DILIGENCEDIENST van A. BUDDE met Meppel, Assen, Groningen en Veendam.

UIT DE HAND TE KOOP
Een allerbest goedgaand
TOREN-UURWERK,
zoo goed als nieuw, thans in eene TOREN *gaande* en *slaande*, waar hetzelve ook bezigtigd kan worden. Gadingmakenden worden verzocht met franco brieven zich te adresseren aan de *Provinciale Drentsche* en *Asser Courantdrukkerij* onder letters **H. V.**

BIJ H. MEFFERT,
BOEK- EN PAPIER-HANDELAAR TEGEN OVER HET GEREGTSHOF TE ASSEN,
is onder meer andere nieuwe BOEKWERKEN voorhanden:
ZSCHOKKE, UW HUISBOEK, in linnenband 3e druk *f* 1.50.
KRAMERS WOORDENTOLK, verkort 6e druk *f* 0.90.
DITO in linnenband *f* 1.10.
VOORTS ALLE SOORTEN VAN
DRUKWERKEN voor
GEMEENTE-BESTUREN.
GEMEENTE- RIJKS- EN KERKELIJKE ONTVANGERS.
ADVOCATEN.
DEURWAARDERS.
COMMIESEN.
KERKVOOGDEN.
TOLGAARDERS.
MOLENAARS.
PARTICULIEREN
In het bijzonder berigt hij, dat de **GEMEENTE-REKENING MET DE BIJLAGEN**, ingevolge het **nieuwe** model door H.H. Ged. Staten vastgesteld, gereed is; dat verder nog in voorraad zijn **STATEN VAN LANDVERHUIZING**, alle stukken van de **SCHUTTERIJ**, etc. etc.
Alle DRUKWERKEN zijn met eene nieuwe letter gedrukt en onderscheiden zich door **nette uitvoering en goedkoope prijzen.**

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN, 28 Julij—4 Aug. *Geh.* H. van den Heuvel en M. Fikke. — *Bev.* W. Wolting, geb. Wiering, van d.; G. Hubenet, geb. Odding, van z.; A. Guit, geb. van Wijk, van d. — *Overl.* L. Dekker, m. g., geh., $48\frac{1}{2}$ j.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 4 Aug.

Tarwe, Jarige	70	N.pd. *f* 00.00	Boekweit, zand	65 N.pd.	*f* 7.00
„ N. Oml.	68	„ „ 11.75	„ „	67 „	„ 7.30
dito.	70	„ „ 12.50	„ veen	64 „	„ 6.50
„ „ Old.	68	„ „ 11.50	„ „	66 „	„ 6.90
„ „ „	70	„ „ 12.10	Paardeboonen..	*f* 6.75	à 7.40
Rogge, N. Inl.	66	„ „ 9.40	Groene Erwten. „	00.00	à 00.00
„ „ „	68	„ „ 9.80	Graauwe „ „	00.00	à 00.00
„ „ „	70	„ „ 10.20	Koolzaad ...	*f* 11.50	à 12.10
Haver. N. dikke	40	„ „ 4.10	Gort, grove . „	9.00	à 10.00
„ „	48	„ „ 4.90	Gort, parel , „	12.25	à 13.00
„ Voer	36	„ „ 3.80	Olie, raap per vat	36.00	à 00.00
„ „	40	„ „ 4.20	Raapkoeken.....		à 00.00
„ Zwarte	36	„ „ 3.65	Lijnkoeken	00.00	à 00.00
„ „	40	„ „ 4.00	Boter ¼ ton...	00.00	à 00.00
Garst, N. wint.	54	„ „ 4.75	Boter ½ [illegible]		à 00.00
„ „ „	56	„ „ 5.00			
„ „ zomer	56	„ „ 4.90			
„ [illegible]	[illegible]	[illegible]			

Heden waren voor Tarwe, Rogge en Boekweit vorige prijzen te bedingen. — Gerst weinig aan en wat hooger betaald. — Haver meest als voren. — Boonen stil. — De aanvoer van Koolzaad was wederom aanzienlijk, men schat pl. m. 900 a 1000 Last. — Koopers door de flaauwe stemming in Holland, 't begin beurs geretireerd, hebben later nagenoeg vorige prijzen ingewilligd.

ASSEN, 3 Aug. Rogge *f* 9,25, *f* 9,10, *f* 9,00. Boekweit *f* 7,25, 7,00, *f* 6.75. Boter 80 a 75 ct. het N. ℔. Aardappelen *f* 2,00, *f* 1,80. Prijs van het Roggebrood *f* 0,70 de 6 N. ℔.

HOOGEVEEN, 1 Aug. Rogge *f* 9 50. Boekweit *f* 7,00. Haver *f* 4,00; Honig per pond *f* „.00; Boter het N. pd. *f* 0,70. Zetting *f* 0,00.

COEVORDEN, 31 Julij. Rogge *f* 9,50. Boekweit *f* 7,00. Boter p. N. ℔ 60 ct. Zetting *f* 0,00.

MEPPEL, 3 Aug. Rogge *f* 9,00 a *f* 9,50. Boekweit *f* 7,00, *f* 8,00. Boter $1\frac{1}{2}$ N. pd. *f* 1,25 a *f* 1,35. Boter per ⅛ vat *f* 16,00 a *f* 18,00.

AMSTERDAM, 2 Aug. TARWE. Oude Poolsche tot nagenoeg vorige en nieuwe tot goed vorige prijzen met eenigen handel ter consumtie; 128 ℔ oude bonte Poolsche *f* 445; 129 ℔ dito *f* 430; 125, 127 ℔ nieuwe bonte dito *f* 400, 412; 126 ℔ dito *f* 405; 124, 125 ℔ mindere dito *f* 370; 132 ℔ Rostocker *f* 440. — ROGGE. Nieuwe Pruissische bij partij iets lager; overige soorten tot vorige prijzen mede ter consumtie; 119 ℔ nieuwe Pruissische *f* 236; 115, 116, 117, 118 ℔ dito *f* 222, 225, 230, 233; 117 ℔ dito *f* 225, 228; 122 ℔ nieuwe Pommer *f* 275; 125 ℔ n. Deensche *f* 275; 125 ℔ Norder *f* 300, 118 ℔ n. Archangel *f* 262; 118 ℔ jar. dito *f* 256; 117 ℔ n. Petersb. *f* 255; 116, 117 ℔ oude Gedroogde *f* 250, 255. — GARST en HAVER zonder handel. — BOEKWEIT in een doen; 122 ℔ Holsteinsche *f* 200; 114 ℔ Sleeswijksche *f* 180. — KOOLZAAD £ ½ lager, Noord-Holl. £ 62 [illegible] — Olie dadelijk en in Aug. en Sept. £ 65, Oct. en Nov. £ $65\frac{1}{4}$, April £ $66\frac{1}{2}$. — LIJNZAAD zonder handel. — RAAPOLIE tot vorige prijzen met weinig handel; op 6w. *f* 39; Vlieg. *f* $37\frac{3}{4}$; Najaar *f* $37\frac{1}{2}$, ⅜; 1o Mei *f* $37\frac{3}{4}$. — LIJNOLIE flaauw; op 6w. *f* $38\frac{1}{2}$; Vlieg. *f* $37\frac{1}{4}$; 1a. Sept. *f* 37. — HENNEPOLIE op 6w. *f* $41\frac{1}{2}$; Vliegend *f* $40\frac{1}{4}$. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks *f* 80 a 84. — LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* $11\frac{1}{2}$ a 14. — MOUTWIJN *f* $18\frac{1}{4}$ per vat cont. voor benoodigden besteed. — JENEVER 100/0 Amst. proef *f* $22\frac{3}{4}$ a $23\frac{1}{4}$ per vat cont.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 3 Aug. 1854.

			GEBLEVEN.				GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	$2\frac{1}{2}$	pct.	$59\frac{13}{16}$	*Polen*, Oblig.	4	pct.	
„ „	3	„	$71\frac{3}{8}$	*Spanje*, Oblig.	1	„	$18\frac{1}{8}$
„ „	4	„	$89\frac{1}{8}$	Obligatiën	3	„	$38\frac{1}{4}$
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$	„	$87\frac{1}{4}$	Binnenl.	3	„	$34\frac{1}{2}$
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	„	$120\frac{1}{2}$	Amortisable			
O.I. Leening	4	„	$88\frac{5}{8}$	Bewijz. Coup.			$4\frac{5}{8}$
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	$4\frac{1}{2}$	„		Oblig. Goll	5	„	
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	100	„ Metal.	5	„	[illegible]
Dito 1828/29	5	„	$99\frac{5}{8}$	„ „ N.	5	„	[illegible]
Cert. 1831/33	5	„		„ „	$2\frac{1}{2}$	„	[illegible]
Dito 1840	4	„	$78\frac{5}{8}$	*Belgie*, Cert.	$2\frac{1}{2}$	„	
Dito Stieglitz	4	„		Rothschild	$2\frac{1}{2}$	„	[illegible]
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.*, Oblig.	3	„	[illegible]
Cert. van dito	5	„	$59\frac{7}{8}$	„	4		
				Amerika Bank-Act.			

Gedrukt bij GRATAMA, te Assen.

RAPPORT *van de Commissie uit de Staten van Drenthe voor de zaken der Drentsche Kanaal-Maatschappij en het verzoek van het Gemeente-bestuur van Coevorden, om een subsidie voor een Kanaal van Coevorden naar Ane.*

MIJNE HEEREN!

Bij Besluit van 17 dezer nos. 10/11 heeft uwe vergadering, ten einde haar omtrent beide onderwerpen semel et simul te dienen van consideratien en advies, in handen van de ondergeteekenden, als commissie, gesteld:

a. eene missive van Z. E. den Minister van Binnenlandsche Zaken, d.d. 24 Mei jl. no. 194, 3e Afd. B, aan de Ged. Staten van dit gewest gerigt, en door deze ter uwer tafel overgebragt, betreffende eene door het bestuur der Drentsche Kanaal-Maatschappij van den Koning verzochte wijziging van hare acte van concessie.

b. een verzoek van het Gemeente-Bestuur van Coevorden om verhooging der bijdrage van de Provincie voor een afwaterings en scheepvaart-kanaal van Coevorden naar Ane.

Uwe commissie heeft getracht aan de opdragt te voldoen. Zij heeft de haar in handen gestelde en verder betrekkelijke stukken onderzocht en overwogen, en heeft de eer als het resultaat daarvan aan U, Mijne Heeren, het volgende mede te deelen.

I. Wat betreft de Ministeriële missive, aangaande de zaken der Drentsche Kanaal-Maatschappij. 't Is u bekend, dat de opening, door u aan die Maatschappij gedaan, dat de provincie onder zekere voorwaarden bepaaldelijk die van 't vervallen van het subsidie van wege de provincie, genegen zou worden bevonden mede te werken tot wijziging der Concessie en der statuten, in dien zin, dat de voor de uitvoering der werken toegestane termijnen werden verlengd — buiten gevolg is gebleven. Het is u evenzeer bekend, dat in de laatstgehoudene Algemeene Vergadering van Deelhebbers der Maatschappij, door deze op het bestuur eene algemeene magtiging is verstrekt, om met de Hooge Regering en met de algemeene compagnie van 5000 morgens veen te Hoogeveen te onderhandelen tot het erlangen van wijziging van de daarmede respektivelijk aangegane en bij de Maatschappij overgenomene verbindtenissen. Die verstrekte magtiging op het bestuur verbond de deelhebbers niet. Dat bestuur moest, alvorens bepaalde overeenkomsten van wijziging te kunnen sluiten, daartoe de toestemming van die deelhebbers vragen.

Dientengevolge heeft het bestuur der Maatschappij, een adres aan Z. M. den Koning gerigt, het verzoek behelzende, dat het H. D. zou behagen Z. E. den Minister van Binn. Zaken te magtigen, in de concessie, oorspronkelijk aan Jonkh. Mr. A. W. VAN HOLTHE TOT ECHTEN, [illegible] verleend, zoodanige veranderingen te maken als noodig zouden zijn, in verband tot den tegenwoordigen toestand der zaak.

Het bestuur vraagt te worden ontheven van de verpligting tot het graven van het zijkanaal naar Coevorden en tot het eventueel veranderen van de waterleiding naar Beilen in een scheepvaarts-kanaal; het vraagt daarbij opheffing van het beding voor het Rijk gemaakt bij de 1e alinea van art. 16 der acte van Concessie, omtrent het vervallen aan het Rijk van de werken der Maatschappij. Andere ondergeschikte bedingen gaan wij voorbij.

Uit de retrocata blijkt, dat dit verzoekschrift reeds in November 1853 om berigt en raad is verzonden aan HH. Ged. Staten van Drenthe, tegelijk met een adres van het Gemeente-Bestuur van Oosterhesselen, dat bepaaldelijk verzocht geene wijziging te brengen in de rigting van lijn *B.* ten praejudicie dier gemeente.

Het berigt en advies, door Ged. Staten daarop gegeven bij brief van 11 Januarij dezes jaars, wordt door ons met de stukken overgelegd. Het is geheel in den geest van het laatste besluit, door uw collegie op het punt van wijzigingen der concessie genomen: het ontraadt iedere wijziging, die verder gaat dan uitstel van termijnen.

Uit den nu ter tafel van uwe vergadering overgebragte Ministeriële missive van 24 Mei jl. no. 194 voormeld, stippen wij, behalve het reeds vermelde omtrent de strekking van het verzoekschrift van het bestuur der Maatschappij en omtrent het berigt van Ged. Staten het volgende als den hoofdinhoud aan:

a. dat 's Konings Commissaris in dit gewest, ná HH. Ged. Staten over 't adres van 't bestuur gehoord, als zijn gevoelen heeft te kennen gegeven, *dat er ontheffing behoorde verleend te worden van de verpligting tot uitvoering der geheele lijnen* c en d, onder verpligting voor de Maatschappij, om aan de Provincie terug te geven de reeds ontvangen gelden van het subsidie van *f* 60,000 en daarvan afstand te doen voor zooveel ongenoten.

b. dat voorts *van eene andere zijde* (er blijkt niet van welke) *de meening is geuit, dat, gaat de Maatschappij te niet*, hetgeen, naar des Ministers opvatting, alleen eens zijn, dat het gevolg zal zijn van eene afwijzing van het verzoek, *er zich wel eene andere onderneming zal opdoen, die de Emmer veenen met de Hoogeveensche of eenige andere vaart in gemeenschap zal brengen.*

c. dat de *Regering, 't geen haar te doen staat, afhankelijk stelt van de beantwoording der vraag, of de laatste onderstelling juist is*, en er gegrond vooruitzigt bestaat of kan bestaan, dat, *na de ontbinding der Maatschappij, andere gegadigden zich de uitvoering met goede kansen zullen kunnen aantrekken.*

d. dat zij aan het Collegie van HH. Ged. Staten heeft onderworpen de vraag: in hoe ver het waarschijnlijk zou zijn, dat, binnen weinige jaren, zich eene andere Maatschappij of vereeniging tot de uitvoering, hetzij van al de werken, bedoeld bij lett. *b*, *c* en *d* van art. 1 der acte van concessie, hetzij van het werk sub *b* zou aanmelden, wanneer de tegenwoordige Maatschappij deswege in verzuim zou zijn, en de daarvoor aan haar verleende concessie zou zijn ingetrokken, des noods, indien het al de werken betrof, tegen genot van een subsidie ten bedrage van het waarborg kapitaal, thans daarvoor verbonden.

Het is alzoo de beantwoording dezer vraag, die door de overbrenging van den brief ter uwer tafel, geacht kan worden aan u gerigt te zijn — die hier is te overwegen.

Zal er zich eene onderneming opdoen voor het maken der drie nog ontbrekende lijnen *b*, *c* en *d* in het geval door den Minister vooropgezet, ook met een Rijkssubsidie, gelijkstaande aan het bedrag van 't waarborg-kapitaal dezer Maatschappij? Uwe commissie is gereed met het antwoord: NEEN. Immers op goede gronden mag men dit niet verwachten; de thans bekende kosten, aan zoodanig werk verbonden, zullen ieder, die direct voordeel beoogt, daarvan terughouden; voor iedere geheel particuliere onderneming zou daarenboven alleen lijn *b* dadelijk voordeel kunnen geven, en de beide andere lijnen zouden althans vooreerst grootendeels lastposten zijn.

Zal zich eene onderneming opdoen alleen voor lijn *b*? Zonder te durven zeggen: zoodanige onderneming zal zich waarschijnlijk in eenige jaren wel opdoen, — kunnen wij evenmin bepaald ontkennend op deze vraag antwoorden.

Er doet zich echter als van zelve eene andere vraag voor; het is deze: zal met verlating van de beide andere lijnen, alleen lijn *b* worden uitgevoerd, is dan niet de uitvoering van lijn *b* door de bestaande Maatschappij, wanneer die daartoe in staat is, verkiesselijk boven het concessioneren daarvan aan eene nieuwe Maatschappij of onderneming? Kan er ook verwikkeling te vreezen zijn, botsing tusschen de onderneming voor lijn *b*, en de Maatschappij, in wier handen, zoo lang ze bestaat, de voormalige Hoogeveensche vaart blijft? Is niet in ieder geval het welslagen beter verzekerd bij het zijn van lijn *a* en *b* in dezelfde hand?

Voor dat wij ons gevoelen mededeelen, omtrent het antwoord, dat de Provincie *als zoodanig* op deze vragen zou kunnen geven, willen wij u wijzen daarop, dat, naar ons inzien, wel de positie der Provincie jegens de Drentsche Kanaalmaatschappij dezelfde is gebleven, maar dat daar buiten omstandigheden plaats hebben, die welligt op de verhouding tusschen Provincie en Maatschappij van invloed zullen moeten zijn.

Geen der grieven van de Provincie is hersteld; zoo mogelijk het gewigt daarvan nog verzwaard door de voorstelling van wege Commissarissen der Maatschappij in het adres aan Z. M. den Koning van ulieder laatst besluit omtrent medewerking tot wijziging der concessie, als eene poging om *kwijtschelding te erlangen van eene verpligting.*

Maar kan de Maatschappij met geen redelijken grond inschikkelijkheid verwachten van de Provincie, iets anders is het, of juiste opprijsstelling van eigenbelang, bij veranderde omstandigheden de Provincie, niet moet nopen, om mede te werken tot instandhouding der Maatschappij, ook met opoffering van *werken* van Provinciaal belang, al was die instandhouding vroeger bij andere omstandigheden ook blijkbaar het doel uwer vergadering niet.

Wij stellen vast, dat het grootste belang, dat de Provincie heeft in en bij de Maatschappij, is de verwezenlijking van het plan, om langs haar Kanaal een goed deel der in 't oosten van dit gewest liggende veenen als turf af te voeren, *direct*, omdat alleen die afvoer de actiën der Provincie op den duur vruchtgevend maken kan, *indirect* door het vertier, dat de omgevingen van het kanaal door den waterweg zelven wordt verzekerd.

In verband hiertoe, willen wij u wijzen op twee omstandigheden, die volgens onze meening, van grooten invloed zijn:

Er is eene Maatschappij opgerigt, die, met kans van wel te slagen, zich voorstelt het graven van een kanaal van *Coevorden* naar *Ane*; daardoor zal lijn *c*, het zij-kanaal naar *Coevorden*, minder noodzakelijk worden. In deze eigene vergadering zijt gij geroepen, om te beraadslagen over een voor die onderneming verzocht subsidie. Hoe wenschelijk zoodanig Kanaal voor Coevorden moge zijn, men kan daarin niet voorbijzien eene verlenging van de Dedemsvaart in de rigting der Emmer veenen.

Eene tweede omstandigheid, die welligt op even gewigtige gevolgen wijst, is deze, dat het Kanaal, dat van uit de Drentsche hoofdvaart het Noordelijk gedeelte der Emmer veenen nadert, die veenen met een peil zal ingraven, dat langs den natuurlijken weg, zonder kunstmiddelen, de afvoer zelfs van veenen, die voor de onderneming gekocht zijn, voor een gedeelte onmogelijk maakt.

Zal nu dit Kanaal, het Kanaal van *Klijn*, (een zuiver Drentsch Kanaal in zoover het geheel in Drenthe afstroomt) om dien meest bekenden naam te gebruiken, waarschijnlijk niet al die veenen kunnen afvoeren, wier afvoer de onderneming zich had voorgesteld, strekt aan de eene zijde de provincie Groningen begeerig den oostelijken arm van zijn Stadskanaal naar onze veenen uit, terwijl van uit Drenthe, bij Coevorden, aan Overijssel de hand wordt toegereikt, om haar tot diezelfde veenen den toegang te verleenen, dan vordert, naar het ons voorkomt, een wel begrepen provincialisme, dat de Staten van Drenthe alles doen, wat op eene eerlijke wijze mogelijk is, al kost het smartelijke opoffering, om te verwezenlijken de afvoer van een goed deel dier veenen althans langs een Drentsch Kanaal, dat daartoe in staat is. En dat Kanaal is dat der Drentsche Kanaalmaatschappij. Het is er toe in staat en door het geschikte peil, waarmede het de veenen nadert en door de gunstige overeenkomst omtrent de inlating in de veenen met de marktgenooten van Zuid- en Noordbarge gesloten.

Wij hebben gewaagd van een welbegrepen provincialisme. Wij drukken op dat woord, Mijne Heeren, vooral in betrekking tot eene periode in de Ministeriële missive, waar ook wordt gewezen op te verwezenlijken gemeenschap der Emmer veenen met andere Kanalen, dan die der Hoogeveensche vaart.

Wij erkennen dat een deel der veenen, naar Overijssel hellend, door de natuurlijke ligging, afvoer naar die zijde zeer mogelijk maakt; het zou ook onze bedoeling niet zijn u te raden voor de Provincie alleen zich, trots de wetten, die de natuurlijke gesteldheid der gronden gegeven heeft, den afvoer van den geheelen schat van veenen door *Drenthe* te verzekeren, en daarom b. v. tegen te werken het kanaal van Coevorden naar Ane, dat welligt eene eerste schrede van Overijssel naar de Drentsche veenen is; wij zouden aan Overijssel de concurrentie niet misgunnen, wij zouden haar geen monopolie willen geven. Tot maatregelen in dien zin zouden wij u willen raden.

En dan nu terugkeerende op de vraag in de 2e plaats door den Minister gesteld — zoo adviseren wij tot een antwoord in dien zin, dat de Provincie, als Provincie in de zaak der Drentsche Kanaal-Maatschappij zoo zeer betrokken, voor zich, met den meesten aandrang voor lijn *b* vrage de prioriteit voor de Maatschappij, die daartoe reeds concessie heeft, met vermelding tevens van al de redenen, die daarvoor van elders pleiten en hier boven reeds zijn aangewezen.

Maar nu, Mijne Heeren! op grond van dezelfde redenen, die wij reeds hebben vermeld, gelooven wij dat de Provincie verder moet gaan; dat ze moet doen blijken van hare gezindheid om de hoofdonderneming der Maatschappij te bevorderen en *daarvoor* die Maatschappij zelve in stand te houden, maar dat ze aan dat toegeven verbinden moet voorwaarden, die de belangen der Provincie zoo veel doenlijk verzekeren, in eenige evenredigheid tot de concessien, die men doet.

Uwe commissie is gestemd voor eene bloote doortrekking van *lijn b*, met ontheffing van de geheele verpligting tot het maken der lijnen *c* en *d*, en in verband daarmede van de poenale bepaling van art. 16, 1e alinea, voor zooveel het vervallen der nog te maken werken aan het rijk betreft, in de daarvoor gestelde gevallen.

Zij zou wenschen, dat aan de Maatschappij voor het maken van die lijn een bekwame termijn werd vergund.

Ten aanzien van de rigting en het peil van lijn *b* zou ze voor die rigting wenschen te behouden de bestaande, en, wat het tweede betreft, den aanleg op zoodanig peil, dat voor het geval later de Provincie eene waterleiding, als vroeger bedongen, uit het bovenpand *b* naar de Drentsche hoofdvaart mogt willen aanleggen, waartoe zij zich de bevoegdheid moest reserveren, de voeding van dit kanaal door afstrooming daaruit verzekerd zij, ter beoordeeling van 't Provinciaal-Bestuur.

Daartegen zou de Commissie in overweging willen geven, als voorwaarden te stellen.

1o. Het vervallen van de onbetaalde termijnen van 't provinciaal subsidie en de terugbetaling der bij de Maatschappij reeds genotene *f* 18,000, onder aanbod dezerzijds, om voor de laatstgenoemde som deel te nemen in de door de Maatschappij tot voortzetting van lijn *b* aan te gane negotiatie, op dezelfde voorwaarden als de andere geldschieters.

2o. Dat het bestuur der maatschappij worde ingerigt op eene eenvoudige en minkostbare voet, met uitdrukking van den wensch dat de Provinciale Ingenieur in dit gewest tot deze Maatschappij mogt worden gesteld in dezelfde betrekking waarin hij, met gunstige toelating van 't Hooge Gouvernement, is geplaatst tot die van het Oranjekanaal.

3o. Dat de Commissaris of de Commissarissen, die dusverre van wege de Provincie alleen zijn voorgedragen, als zoodanig inkomstig zullen worden benoemd en van wege de Provincie zitting zullen hebben in het bestuur.

4o. Dat het afvaartsgeld, voor zooveel betreft lijn *b* boven de grensscheiding der gemeenten Hoogeveen en Oosterhesselen zal worden verhoogd, in evenredigheid met hetgeen de concurrentie en aangegane verbindtenissen toelaten.

5o. Dat de Hooge Regering zal worden verzocht, geene wijzigingen in de concessie tot stand te brengen, dan nadat daarop, in verband tot de door de Staten te stellen voorwaarden, Gedeputeerde Staten zullen zijn gehoord en dat evenzeer het bestuur der Maatschappij later, de door haar noodig geoordeelde veranderingen der statuten aan de deelhebbers niet ter goedkeuring zal aanbieden dan na zich deswege evenzeer met Ged. Staten te hebben verstaan.

6o. dat de Maatschappij, binnen zes maanden na 't verkrijgen der wijzigingen in de concessie, zal moeten aantoonen, ten genoegen van de provincie, het noodige kapitaal te hebben tot het bereiken der veenen met lijn *b*, en dat bij gebreke daarvan de concessie zal worden ingetrokken en de Maatschappij verpligt zal zijn zich binnen een' door de regering te stellen termijn te ontbinden.

Uwe commissie heeft bij het stellen dezer voorwaarden niet voorbij gezien de moeijelijkheid, die de inwilliging van sommige daarvan zou kunnen opleveren; zij is echter van meening dat de gedane inwilliging billijkerwijze die voorwaarden niet als aequivalent maar als tegemoetkoming volstrekt vordert. Zij oordeelt, dat het te veel tijd zou nemen omtrent ieder dier voorwaarden en de redenen, die haar tot het stellen daarvan hebben geleid, de noodige inlichtingen te geven, doch is bereid die te geven mondeling.

Om 't verband, dat zij voor zich bij hare overwegingen heeft gezien tusschen concessie en voorwaarden, acht zij, bij de onzekerheid wat door den Minister van die voorwaarden al of niet zal worden bedoeld en toegestemd, zich verpligt, uwe Vergadering te adviseren, om met aanhouding van het besluit in dezen

eene Commissie uit uw midden te benoemen, ten einde de belangen der Provincie bij monde aan zijne Exc. den Minister van Binnenlandsche zaken open te leggen en vernemen, tot welke wijzigingen in de concessie en onder welke bedingen, ook voor de Provincie, de Hooge Regering zou genegen zijn toe te treden, om in verband met den uitslag en het deswege aan uw collegie door de Commissie uitgebragt verslag, een nader besluit te nemen.

II. Tot zoover de zaken der Drentsche Kanaal-Maatschappij; nu rest uwer Commissie nog de voldoening aan de opdragt uwer vergadering omtrent het verzoek van Coevorden. — Het is het gevoelen der commissie dat Coevorden verdient geholpen te worden, en dat het op den weg der Provincie ligt het gevraagde subsidie te verleenen, doch niet dan na dat de eventuele daarstelling van lijn *b* zal zijn verzekerd. Zij vreest dat door die hulp reeds nu te verleenen, uwe vergadering zou tegenwerken het doel, waarnaar de commissie u hiervoren geraden heeft te streven, de verzekering namelijk van den afvoer van een deel der Drentsche veenen *door Drenthe*, en zoo ver de dadelijke verwezenlijking van het kanaal van Coevorden naar Ane ondersteuning van de voortzetting van lijn *b* der Drentsche Kanaal-Maatschappij zou kunnen onttrekken. Zij stelt u voor, de behandeling van dit verzoek aan te houden tot in de vergadering van November eerstkomende.

Assen den 19 *Julij* 1854.

De Rapporteur. De Leden. De President.
H. H. A. SLUIS. A. SLINGENBERG. J. TONCKENS.
A. v. d. VLIES.
J. NIJENHUIS.

Vergadering van de Prov. Staten van Drenthe van 8 Aug. 1854.

Te tien uur wordt de Vergadering geöpend. Er zijn 31 leden tegenwoordig; afwezig zijn de heeren *Prins*, *Witsenborg*, *Denning* en *Roelink*.

De Voorzitter geeft te kennen, dat de notulen van het verhandelde in de vorige vergadering nog niet gereed zijn en de resumtie daarvan later zal plaats hebben.

Is ingekomen een adres van het Israëlitisch armbestuur te Smilde, verzoekende een subsidie van *f* 150-„ te bekomen uit de kas ad pios usus, ten einde in de behoeften van deszelfs armen te kunnen voorzien. Daar er eene nadere instructie van deze zaak zal moeten plaats hebben, wordt besloten tot renvooi aan Ged. St., om deswege rapport uit te brengen in de najaarsvergadering.

Aan de orde wordt gesteld de begrooting van enkel Prov. en huish. inkomsten en uitgaven over 1855. — De heer *L. Homan* verwijdert zich uit de vergadering.— De heer *van der Vlies* zegt, gisteren niet goed zijn denkbeeld te hebben kenbaar gemaakt, ten aanzien van de behandeling van de artikelen der begrooting; zijn denkbeeld was, dat alleen dan, wanneer er stemming verlangd werd, de zaak in stemming zou komen. De *Voorzitter* geeft te kennen, dat dit ook zijn denkbeeld is geweest en dienovereenkomstig te zullen handelen.

De Voorzitter leest alsnu de artikelen der begrooting voor, beginnende met de *uitgaven.*

De verschillende artikelen, tot de uitgaven behoorende, worden opvolgelijk goedgekeurd. — Ten aanzien van art. 6, van Hoofdst. IV. „aflossing van „drie aandeelen, ieder ad *f* 1000.„ der negotiatie, groot „*f* 225,000.„ ten laste der Provincie, ter deelneming in „de Drentsche Kanaal-Maatschappij uit krachte van het „besluit der Provinciale Staten d.d. 7 Augustus 1850 „no. 2. goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 22 derzelfde maand no. 8 ad *f* 3000.„" merkt de heer *v. d. Vlies* op, dat er een fonds bestaat voor den aanleg van kanalen; hij wenschte wel te worden ingelicht, of er ook een contract bestaat met de geldschieters, om niet meer dan *f* 3000.„ jaarlijks af te lossen. — De *Voorzitter* zegt, dat, zoo hij zich niet bedriegt, er bepaald is, dat er jaarlijks minstens *f* 3000.„ moeten afgelost worden. — De heer *van der Vlies* geeft alsdan in overweging, om aan Ged. Staten op te dragen de effecten, die het fonds voor den aanleg van kanalen uitmaken, te verkoopen, en de opbrengst aan te wenden tot aflossing voor zoover strekkende der negotiatie van *f* 225,000.„ Hij meent dat dit voordeelig voor de Provincie zoude zijn en de administratie zoude vereenvoudigen. — De *Voorzitter* stelt voor om dit punt te brengen onder de aandacht van Ged. Staten, ten einde deswege in de wintervergadering een voorstel te doen. — De heer *de Jonge* ziet geen reden voor deze aflossing, hij ziet er zelfs zwarigheid in. — De *Voorzitter* merkt aan den heer *de Jonge* op, dat dit punt thans geen onderwerp van deliberatie behoeft uit te maken; zoo men zich met zijn voorstel vereenigt, dan zal er in de wintervergadering gelegenheid zijn, om hieromtrent van gedachten te wisselen.

Ten aanzien van art. 8 van Hoofdst VIII, *subsidie van f 6000.- aan de Drentsche Kanaal-Maatschappij*, bestond er, zoo als men weet, bij de commissie eene meerderheid en eene minderheid; de eerste wilde het subsidie niet verleenen, *ingeval de Kanaal-Maatschappij de Hoogeveensche vaart niet verder zal hebben doorgetrokken, dan die thans is opgelegd*, terwijl de tweede zulks niet wilde, *indien de Maatschappij in verzuim mogt zijn, aan de verpligtingen, volgens de concessie op haar rustende, te voldoen.* — De Heer *Sluis* is van oordeel, dat men hier niet het gevoelen der meerderheid kan volgen, omdat de Maatschappij dan slechts 100 ellen verder zou hebben te graven, om het subsidie te kunnen ontvangen; hij zou daarom het gevoelen der minderheid deelen; maar hij zou in plaats van „concessie," liever lezen: „oorspronkelijke concessie", om allen twijfel weg te nemen. — De heer *J. T. Homan* heeft bij de commissie de minderheid uitgemaakt, en wel omdat hij hetzelfde gevoelen was toegedaan, dat de heer Sluis heeft ontwikkeld; hij heeft met „concessie" de oorspronkelijke concessie bedoeld. — De heer *v. d. Vlies* zou deze post voor memorie willen voeren, naar aanleiding van het besluit, gisteren ten aanzien van de zaken der Dr. Kanaal-Maatschappij genomen.— De heer *Sluis* merkt op, dat de verwezenlijking van het gisteren genomen besluit van de vervulling der daarbij gestelde voorwaarden afhangt; van de verwezenlijking dier voorwaarden is nog geene zekerheid; zooals de zaken nu staan, is men verpligt deze som uit te trekken; doch hij zou zulks niet willen doen dan onder bijvoeging van de door de minderheid der commissie gestelde reserve. — De heer *v. d. Vlies* erkent, dat de heer Sluis gelijk heeft, doch hij is dan in allen gevalle voor het gevoelen der minderheid; anders zou de Kanaal-Maatschappij met b. v. vijf ellen te graven het subsidie kunnen verdienen; voorleden jaar heeft de vergadering, blijkens een toen in dezen geest genomen beluit, ook zoo gedacht. — De heer *de Jonge* zegt, dat hij tot de meerderheid der commissie heeft behoort; doch dat het rapport niet zijne meening uitdrukt, welke was, dat het subsidie niet moest worden uitgekeerd, dan wanneer de geheele lijn B en niet eenige ellen waren gegraven.— De heeren *Tonckens* en *v. Veen* geven hetzelfde te kennen. — Nadat nog eenige leden het woord gevoerd hebben, wordt eerst de bijvoeging der meerderheid in omvraag gebragt, en met 23 tegen 5 stemmen, die van heeren *L. Carsten*, *W. L. Tonckens*, *de Jonge*, *v. Veen* en *J. Tonckens* verworpen, terwijl de heeren *H. J. Carsten* en *R. A. van Echten v. Holthe* zich buiten stemming hielden; de bijvoeging der minderheid is daarop met 23 tegen 5 stemmen die der heeren *L. Carsten*, *W. L. Tonckens*, *de Jonge*, *Willinge* en *van Veen* aangenomen; de heeren *H. J. Carsten* en *R. A. van Echten v. Holthe* hielden zich ook nu buiten stemming.

Ten aanzien van art. 10 van Hoofdst. VIII, *wachtgeld van den voormaligen Inspecteur der wegen en waterlossingen* ad *f* 500-„ voeren de heeren *v. d. Wijck* en *Pelinck* het woord. De heer *v. d. Wijck* is van oordeel, dat deze post niet op de begrooting kan gelaten worden, want er wordt niets voor gedaan; hij begrijpt, dat alleen zoodanige gelden ten laste der Provincie kunnen gebragt worden, waarvoor deze iets geniet of die ze overigens verpligt is te betalen; geen van beide is hier het geval. — De heer *Pelinck* kan zich evenmin vereenigen met het gevoelen der meerderheid van de commissie, die deze post wil gehandhaafd hebben; voor iedere post moet een bepaalde grond bestaan, en hij vind voor deze post geen grond, noch in de Provinciale wet, noch in eene regtsverpligting, noch in eene zedelijke verpligting, noch in het belang der Provincie; integendeel, hij vindt juist in dit een en ander grond tot weigering; in de Provinciale wet is noch uitdrukkelijk, noch bij gevolgtrekking aanleiding voor dezen post; wanneer deze post behouden blijft, dan zal zulks nadeelig werken op den ijver en van de goede en de minder goede ambtenaren, daar beide ligtelijk in de meening zullen komen, dat, of ze hunne betrekking goed of niet goed waarnemen, zij, bij het verlies dezer betrekking, wachtgeld zullen bekomen; wanneer deze post wordt goedgekeurd, dan [illegible] digd zijn, en dit is tegen het belang der Provincie en wordt door de bekwaamste Staatsmannen afgekeurd. — In omvraag gebragt zijnde, wordt deze post *gehandhaafd* met 18 tegen 12 stemmen. *Tegen* waren de heeren *Kok*, *v. d. Wijck*, *Slingenberg*, *Caspers*, *Hoenderken*, *v. d. Vlies*, *Pelinck*, *v. Veen*, *Nijenhuis*, *W. F. Kymmell*, *Hesselink* en *Alingh*.

Na afhandeling der uitgaven, worden de *inkomsten* artikelsgewijze nagegaan en opvolgelijk aangenomen.— De heer *L. Homan* is inmiddels in de vergadering teruggekomen.

De heer *Oosting* vraagt het woord, en zegt van de gelegenheid, die de behandeling der begrooting aanbiedt, gebruik te willen maken, om inlichtingen te vragen, welk gevolg er gegeven is aan het besluit der Staten, in 1851 genomen, tot verkoop van de *Huis- en plaatsgelden* te Smilde; de opbrengst daarvan zal misschien gering zijn, maar hij acht het toch van belang, dat de zaak voortgezet worde. — De *Voorzitter*: De zaak wordt niet uit het oog verloren, maar dezelve eischt een naauwgezet en uitgebreid onderzoek, dat nog niet is afgeloopen. Hij zal echter op bespoediging aandringen. — De heer *Oosting* bedankt den Voorzitter voor de ontvangene inlichtingen, maar meent nog voor de prescriptie te moeten waarschuwen, daar bij vele debiteuren het welligt spoedig dertig jaren zal geleden zijn, dat zij betaald hebben of tot betaling zijn aangemaand. — De *Voorzitter* zegt de zaak bij Ged. Staten, ook uit dit oogpunt, in herinnering te zullen brengen. — Nadat nog de post van onvoorziene uitgaven is goedgekeurd, wordt de geheele begrooting, nadat dezelve, ingevolge de afzonderlijke besluiten van de Staten is gewijzigd, met algemeene stemmen aangenomen.

De Commissie in wier handen de stukken zijn gesteld geweest, betreffende de verbetering der afwatering van de lage gronden en veenen, gelegen te Smilde ten Noordwesten van de Norgervaart, brengt, bij monde van den heer *H. J. Carsten*, rapport uit. Zij geeft te kennen, dat zij onder de stukken heeft aangetroffen een adres van gecommitteerden uit de betrokkene eigenaren d.d. 29 October 1853, waarbij deze verzoeken *of* het water hunner gronden op de koloniavaart te mogen aftappen *of* dat er ter daarstelling van kunstmiddelen tot ontlasting van het overtollige water, een subsidie van *f* 8000.„ door de provincie worde gegeven. De Commissie is van gevoelen, dat het eerste verzoek niet mag worden toegestaan, hoofdzakelijk op grond van het aanzienlijk waterverlies, dat daaruit voor de hoofdvaart zou ontstaan, en dat aan het tweede verzoek niet kan worden voldaan, zoolang de betrokkene eigenaren zich niet tot een veenschap, volgens de bepalingen van het Reglement voor de verveeningen. hebben vereenigd. Zij adviseert daarom, de stukken aan Ged. Staten te renvoijeren, met opdragt om aan de adressanten te kennen te geven, dat aan het tweede gedeelte van hun verzoek niet kan worden voldaan, zoolang de eigenaren der betrokkene gronden zich niet vooraf tot een veenschap hebben vereenigd, en dat, zoodra dit tot stand zal zijn gekomen, de Staten der provincie niet ongenegen zullen bevonden worden, door het verleenen van een subsidie, tot bereiking van het voorgestelde doel mede te werken. — De heer *J. T. Homan* geeft te kennen, dat hij gisteren tot lid der betrekkelijke commissie is benoemd, en hij er toen niet op bedacht is geweest, dat hij als oom en voogd van de kinderen van den heer Nijsingh bij deze zaak belang had, waarom hij niet als lid der commissie werkzaam is geweest, hetgeen hij gemeend heeft aan de vergadering te moeten mededeelen.

Het rapport wordt ter visie gelegd en de vergadering inmiddels tot één uur geschorst.

De vergadering weder geopend zijnde, blijkt het, dat de heer *Kok* niet is teruggekomen. De notulen van het verhandelde in de vorige vergadering worden thans gelezen en goedgekeurd.

Alsnu komt in discussie het rapport over de afwatering der gronden te Smilde. — De heer *Slingenberg*, kan zich overigens wel vereenigen met het rapport, maar hij is tegen de bijvoeging, *dat zoodra het Veenschap tot stand zal zijn gekomen, de Staten der provincie niet ongenegen zullen bevonden worden tot het verleenen van een subsidie.* Hij ziet geen reden, waarom de Staten [illegible], dat men aan anderen niet zou kunnen weigeren; hij stelt voor, om deze bijvoeging weg te laten. — De heer *v. d. Wijck* is het eens met den heer *Slingenberg*. — De heer *Oosting* kan zich als lid der commissie wel vereenigen met het voorstel tot weglating der bijvoeging; de tegenwoordige Staten zijn wel voor een subsidie, maar de daarstelling van het Veenschap kan lang aanhouden, en er zouden dan andere staatsleden kunnen zijn, die er anders over dachten, doch dan door het tegenwoordig besluit zouden gebonden zijn.— De heer *Sluis* vat de kracht niet van het argument van den heer Oosting; zoo het denkbeeld van den heer Oosting doorging, dan zouden de Staten nimmer besluiten mogen nemen, die hunne opvolgers zouden kunnen binden; hij geeft meer eer aan het argument van den heer Slingenberg; doch daartegen staat over, dat, zoo er niet eenig vooruitzigt op een subsidie geöpend wordt, de belanghebbenden niet veel zullen voortmaken met de daarstelling van het veenschap; volgens de verklaring van den Ingenieur van den Waterstaat, kan de Hoofdvaart het water dezer gronden niet missen; de Provincie is oorzaak, dat deze veenen niet kunnen afwateren; zij heeft er belang bij, dat water te behouden, en het is dus in haar belang en billijk, de ontworpene kunstmiddelen tot water-ontlasting te bevorderen. Hij is er voor de bijvoeging te behouden. — De heer *v. d. Vlies* spreekt in denzelfden geest. — De heer *Slingenberg* is niet overtuigd; hij ziet de noodzakelijkheid niet in, dat de Staten zich nu zouden verbinden. Zoo het veenschap tot stand komt, en het Prov. belang bestaat [illegible], dan zullen de Staten dan ook zeker een [illegible] het gevoelen van den heer Slingenberg. — De heer *v. d. Wijck*: de eigenaren der betrokkene gronden hebben bij inkoop er op gerekend, dat zij hun water op de Hoofdvaart moesten lossen; zij hebben daardoor de veenen goedkooper gekregen; de adressanten hebben dus geen *regt* op eene betere afwatering. — De heer *Sluis* beantwoordt nog den heer v. d. Wijck. — In omvraag gebragt zijnde, wordt het rapport met 9 tegen 17 stemmen verworpen. *Vóór* waren de heeren *H. J. Carsten*, *L. Carsten*, *Oosting*, *v. d. Vlies*, *R. A. van Echten v. H.*, *Alingh*, *Meursing*, *de Milly* en *Sluis*, terwijl de heeren *J. T. Homan*, *Nijsingh*, *van Veen* en *Tonckens* zich buiten stemming hielden. — De Voorzitter stelt voor, om uit het rapport de betwiste bijvoeging weg te laten en het slot der conclusie aldus te lezen: *dat, zoodra het veenschap tot stand zal zijn gekomen, de adressanten zich nader tot de Staten zullen kunnen wenden.* Dit wordt met algemeene stemmen, behalve die van den heer *Blom*, aangenomen, terwijl dezelfde heeren zich buiten stemming hielden.

De heer *de Jonge* vraagt het woord en zegt: Gisteren is een besluit genomen omtrent de zaken der Drentsche Kanaal-Maatschappij, de Staten hebben toen getoond zeer veranderlijk te zijn; vele leden en vooral de leden der Commissie waren [illegible] voor de Maatschappij en vroeger er [illegible] tegen; het rapport van de commissie is [illegible] wel in de beslotene maar niet in de openbare vergadering voorgelezen; hij wenschte wel, dat hetzelve gedrukt en publiek gemaakt werd. — De heer *Sluis* zegt, dat het den heer de Jonge vrijstaat, om de Staten niet consequent te noemen, maar dat het hem dan ook vrijstaat te zeggen, dat de heer de Jonge het rapport niet heeft begrepen; hij heeft er overigens niets tegen, dat het rapport publiek gemaakt wordt. — De heer *de Jonge* zegt, dat het toch wel niet twijfelachtig zal zijn, dat de Staten ongelijk aan zich zelve zijn geworden, maar zij erkennen het; doch juist daarom wil hij, ter hunner verantwoording en om het publiek met de redenen hunner verandering bekend te maken, dat het rapport publiek gemaakt worde. — De *Voorzitter* zegt, dat de couranten er gebruik van zullen kunnen maken en het in de gedrukte notulen zal opgenomen worden.

Daarop sluit de Voorzitter, in naam des Konings, deze zomervergadering der Staten van Drenthe.

Gedrukt bij GRATAMA, te Assen.